

Joanna Kamola
dr Krzysztof Stachura
dr Marcin Skorek

**“Nauczyciel w kinie. Badanie potrzeb”
Raport z analizy danych kwestionariuszowych**

Wprowadzenie. Założenia badawcze

Raport zawiera prezentację wyników badania kwestionariuszowego „Nauczyciel w kinie. Badanie potrzeb”. Badanie zrealizowane zostało w okresie od 4 września do 6 października 2025 r. na próbie 1267 nauczycieli (n=1267). Badanie przeprowadzono w wariancie CAWI, za pośrednictwem formularzy Google.

Przyjęto, że zrealizowany projekt ma pozwolić zrealizować cztery cele:

1. przeprowadzenie kompleksowej diagnozy stanu i potrzeb nauczycieli w zakresie wykorzystania filmu kinowego jako narzędzia edukacyjno-wychowawczego w polskiej szkole,
2. identyfikację barier i czynników wspierających nauczycieli w wykorzystywaniu filmu kinowego jako narzędzia edukacyjno-wychowawczego,
3. zrozumienie systemu wykorzystania filmu kinowego w edukacji z perspektywy nauczycieli oraz określenie kierunków jego rozwoju oraz
4. sformułowanie rekomendacji strategicznych dla producentów filmowych, dystrybutorów i kin w odniesieniu do rozwoju edukacji filmowej.

Narzędzie badawcze umożliwiło zgromadzenie danych w odniesieniu do kilku zasadniczych bloków merytorycznych. Zidentyfikowano następujące obszary analityczne:

1. Kontekst i warunki działania
 - a. Dostępność infrastruktury kinowej
 - b. Film w praktykach edukacyjnych
2. Wyjścia do kina
 - a. Organizacja wyjść do kina
 - b. Okazje i wydarzenia
 - c. Finansowanie wyjść do kina
 - d. Wybór filmów i przygotowanie wyjść do kina
 - e. Percepcja uczniów
3. Wsparcie metodyczne i edukacyjne
 - a. Materiały dydaktyczne
 - b. Wartości edukacyjne filmu
 - c. Filmowe programy edukacyjne
4. Nauczyciel w edukacji filmowej
 - a. Motywacje i bariery
 - b. Kompetencje i ich doskonalenie
 - c. Plany na przyszłość

Dane prezentowane w raporcie w odniesieniu do poszczególnych pytań mogą nie sumować się do 100%. Wynika to z konstrukcji pytań, które pozwalają na udzielenie więcej niż jednej odpowiedzi, lub zaokrąglania danych.

W trakcie lektury raportu szczególną uwagę należy zwrócić na specyfikę aktywności zawodowej nauczycieli. Mogą oni np. pracować w różnych szkołach, na różnych etapach edukacyjnych, a także w różnych lokalizacjach. W pytaniach dotyczących konkretnych warunków i praktyk szkolnych (np. sposób organizacji wyjść do kina, wartości edukacyjne filmu) badani udzielali odpowiedzi w odniesieniu do tej placówki, z którą czuje się najbardziej związani (np. tej, w której prowadzą najwięcej zajęć).

Zrealizowane badanie umożliwiło ukazanie zjawiska wykorzystania filmu kinowego jako narzędzia edukacyjnego w sposób wieloaspektowy, z uwzględnieniem kluczowych czynników różnicujących praktyki i potrzeby nauczycieli:

1. lokalizacji placówki edukacyjnej,
2. poziomu doświadczenia zawodowego nauczycieli oraz
3. wieku uczniów.

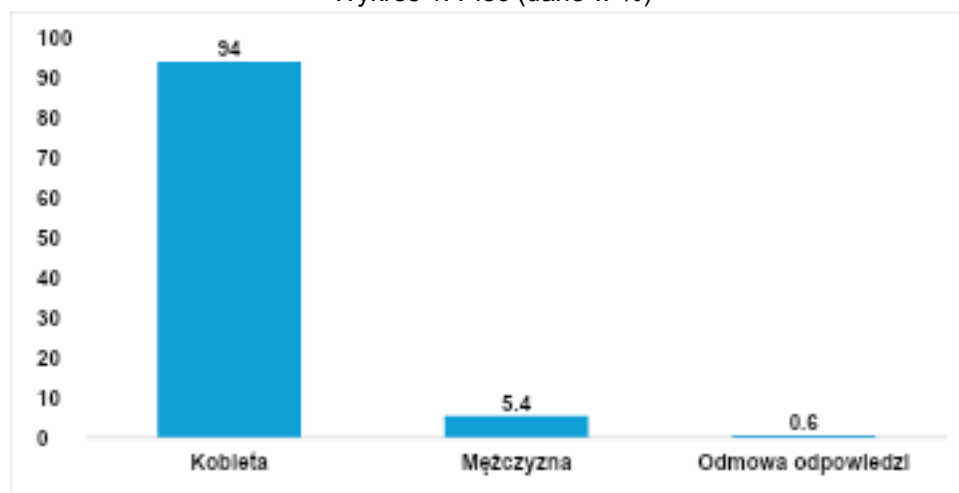
Wyniki badania mogą posłużyć do projektowania lepiej dopasowanych materiałów edukacyjnych oraz oferty kulturalnej skierowanej do szkół. Będą także pomocne w rozwijaniu strategii wspierających systematyczne i świadome korzystanie z filmu jako narzędzia pracy pedagogicznej.

Wyniki badania

Dane socjo-demograficzne

W próbie badawczej zdecydowanie dominują kobiety. Stanowią one 94% wszystkich osób, które wzięły udział w badaniu. 5,4% respondentów to nauczyciele-mężczyźni, a 0,6% odmówiło identyfikacji ze względu na płeć.

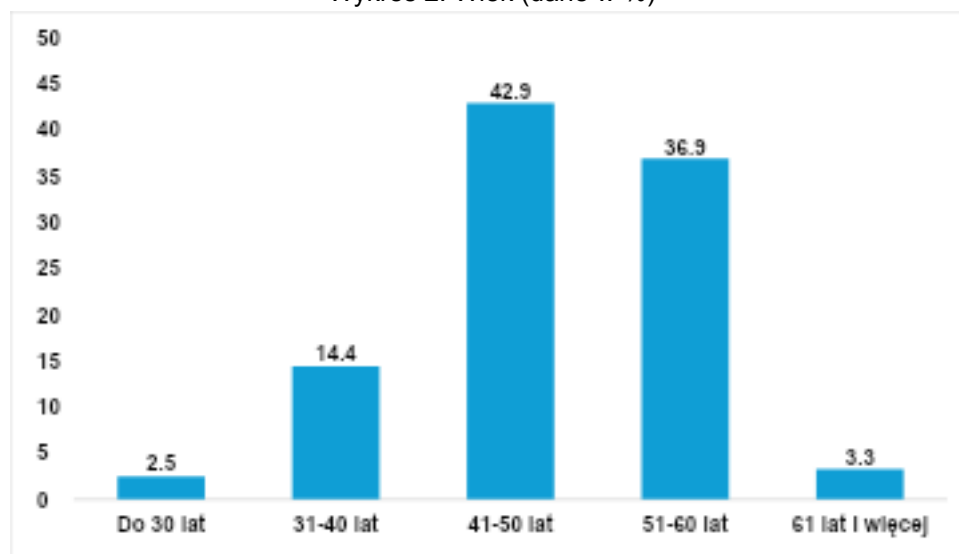
Wykres 1. Płeć (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Średni wiek respondentów wynosi 48 lat, a mediana wieku (wartość środkowa) – 49 lat. Oznacza to, że połowa respondentów ma mniej niż 49 lat, a połowa – więcej. W badanej grupie dominują nauczyciele w wieku 41-50 lat oraz 51-60 lat. Zaledwie 2,5% nauczycieli ma nie więcej niż 30 lat.

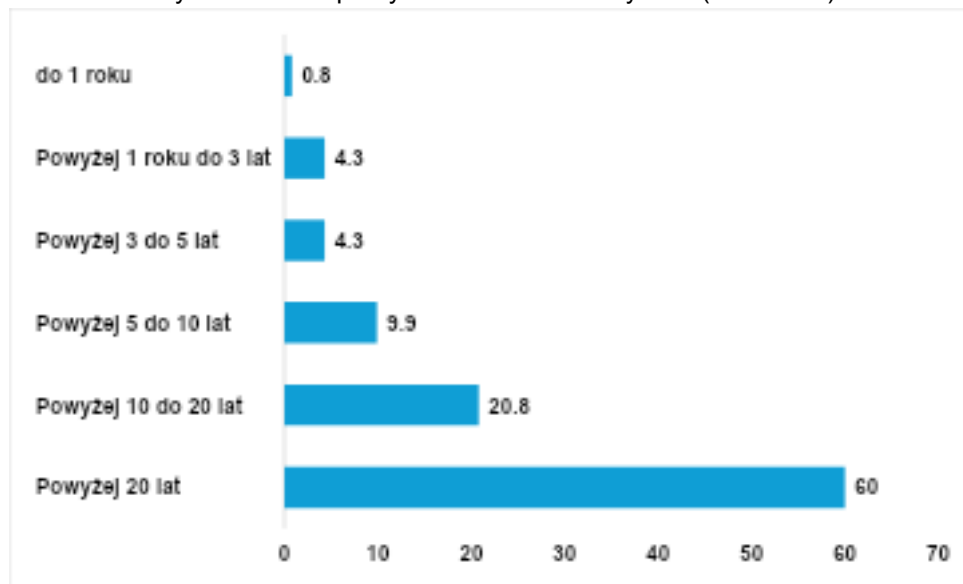
Wykres 2. Wiek (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Wśród respondentów najliczniejszą grupę stanowią nauczyciele z długim, ponad 20-letnim stażem. Stanowią oni 60% wszystkich badanych osób. 19,3% nauczycieli ma staż zawodowy do 10 lat, a 20,8% – powyżej 10 do 20 lat.

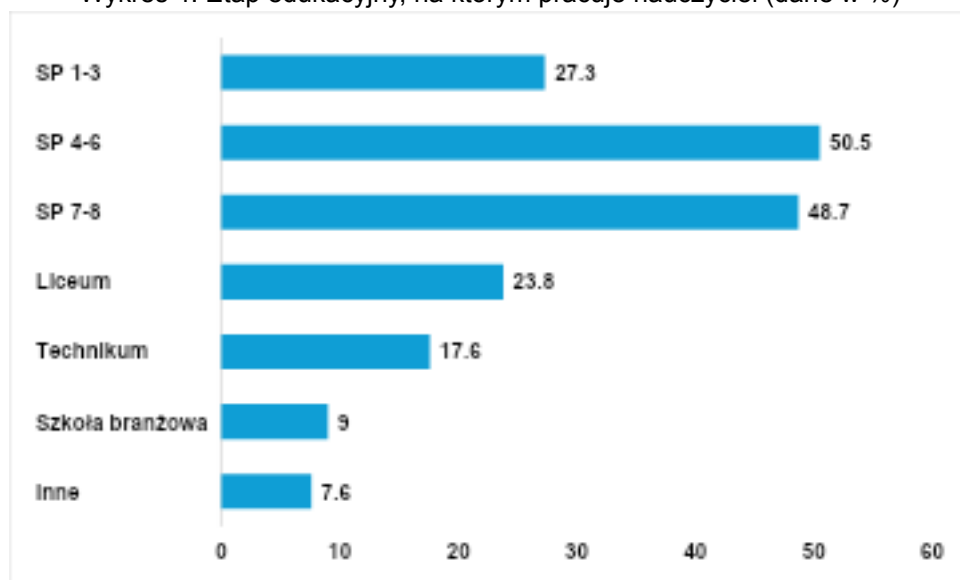
Wykres 3. Staż pracy w zawodzie nauczyciela (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Największy odsetek nauczycieli pracuje z uczniami szkół podstawowych – klas 4-6 (50,5%) oraz klas 7-8 (48,7%). Na kolejnych miejscach znajduje się wczesny etap edukacji, tj. klasy 1-3 (27,3%), liceum (23,8%) oraz technikum (17,6%). Najmniejszy odsetek nauczycieli pracuje w szkołach branżowych (9%). 7,6% respondentów wskazało, że pracuje na innym etapie edukacyjnym.

Wykres 4. Etap edukacyjny, na którym pracuje nauczyciel (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Poniżej w ramce przedstawione jest zestawienie udzielonych odpowiedzi dodatkowych na pytanie o etap edukacyjny, na którym pracują nauczyciele. Wprawdzie odpowiedzi nie zawsze dotyczą faktycznego etapu edukacyjnego, ale dostarczają wglądu w specyfikę pracy nauczycieli. Należy mieć przy tym na uwadze fakt, że praca na danym etapie edukacyjnym, nie musi oznaczać, że nauczyciele korzystają na nim z filmu jako narzędzia dydaktycznego.

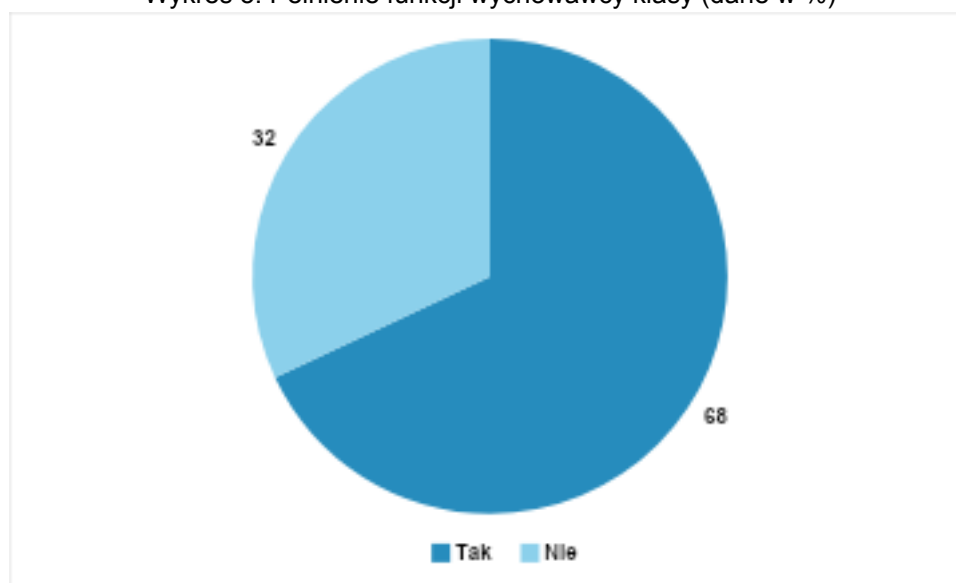
Ramka 1. Etap edukacyjny, na którym pracuje nauczyciel – odpowiedzi dodatkowe

przedszkole / klasa 0 (32), szkoła specjalna / przysposabiająca do pracy (12), szkolnictwo wyższe / uczelnia (12), biblioteka (10), poradnia / pedagog / placówka specjalistyczna (9), internat / bursa (6), placówka doskonalenia nauczycieli (4), edukacja alternatywna / fundacja / klub (3), inne szkoły lub instytucje edukacyjne (2), Uniwersytet Trzeciego Wieku (1), dyskusyjny klub filmowy (1), warsztaty i zajęcia filmowe / teatralne (1), świetlica szkolna (1)

Źródło: opracowanie własne

Ponad 2/3 nauczycieli (68%) pełni funkcję wychowawcy klasy. Pozostałe 32% respondentów nie pełniło tej funkcji w czasie realizacji badania.

Wykres 5. Pełnienie funkcji wychowawcy klasy (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Nauczyciele, którzy wzięli udział w badaniu, pracują w szkołach zlokalizowanych w miejscowościach o różnym typie i wielkości. 73,8% badanych pracuje w szkołach, które znajdują się w miastach, natomiast 28,6% – na wsiach. W podziale na wielkość ośrodków miejskich w próbie dominują respondenci z miast powyżej 500 tys. mieszkańców (17,5%). Szczegółowe zestawienie zaprezentowane jest na Wykresie 6.

Wykres 6. Typ miejscowości, w której pracuje nauczyciel (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Największy odsetek nauczycieli, którzy wzięli udział w badaniu, pochodzi z województwa mazowieckiego (16,3%). Znaczący jest również odsetek respondentów z województw: śląskiego (11,4%), wielkopolskiego (11,1%) oraz małopolskiego (9,3%). Relatywnie najmniejszy udział w próbie stanowią badani z województw: warmińsko-mazurskiego (3%), świętokrzyskiego (2,3%) i opolskiego (1,4%).

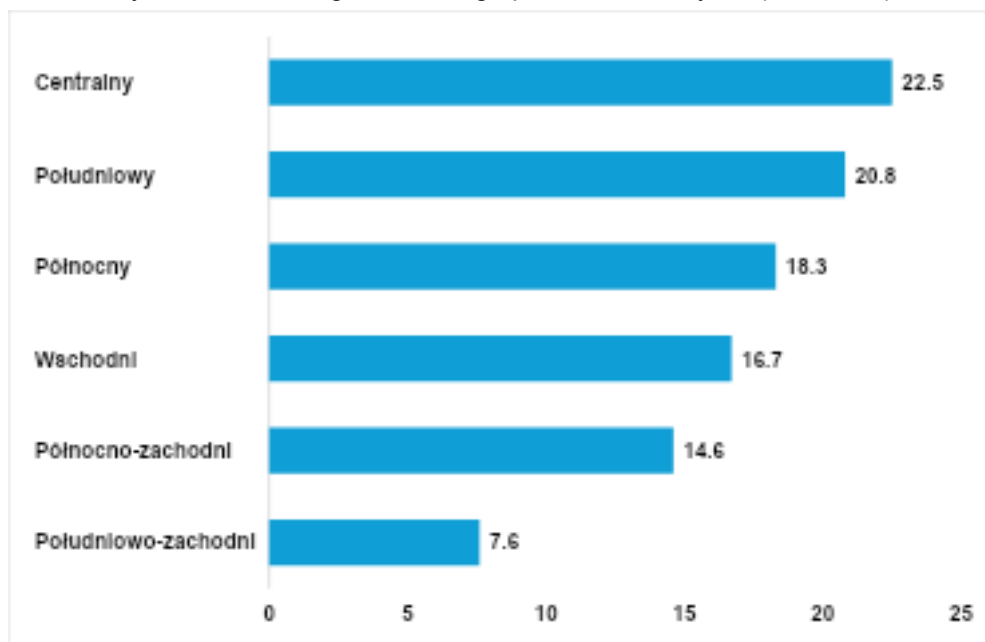
Wykres 7. Województwo, z którego pochodzi nauczyciel (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Największa grupa respondentów zamieszkuje makroregiony: centralny (22,5%) i południowy (20,8%), natomiast najmniejsza – północno-zachodni (14,6%) i południowo-zachodni (7,6%).

Wykres 8. Makroregion, z którego pochodzi nauczyciel (dane w %)¹

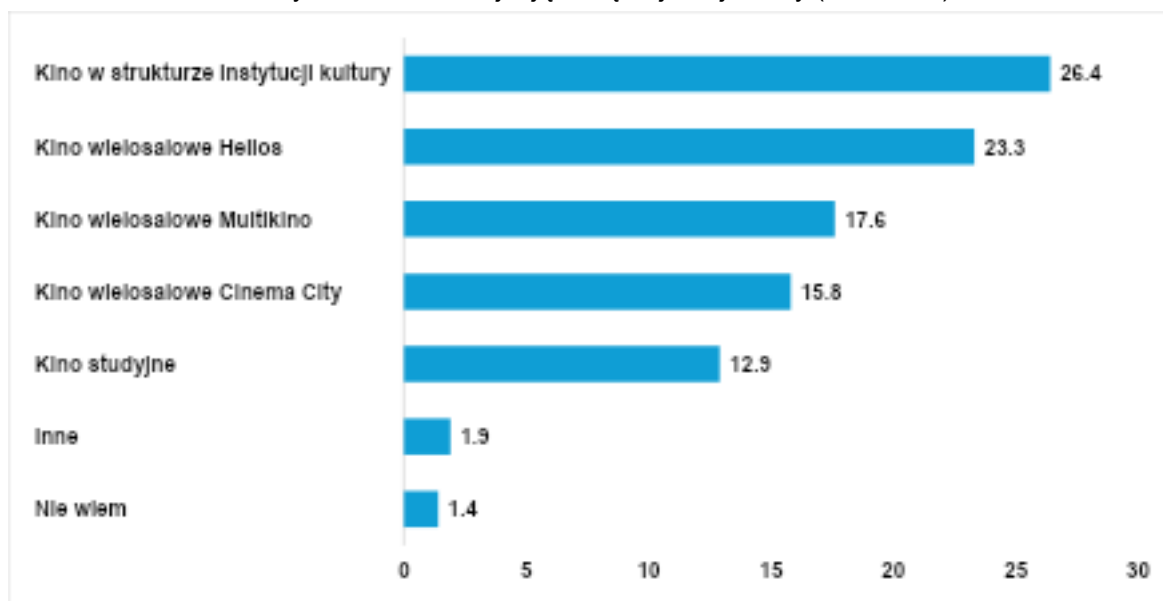
Źródło: opracowanie własne

¹ (1) Makroregion centralny – woj. łódzkie, woj. mazowieckie; (2) Makroregion południowy – woj. małopolskie, woj. śląskie; (3) Makroregion wschodni – woj. lubelskie, woj. podkarpackie, woj. świętokrzyskie, woj. podlaskie; (4) Makroregion północno-zachodni – woj. wielkopolskie, woj. zachodniopomorskie, woj. lubuskie; (5) Makroregion południowo-zachodni – woj. dolnośląskie, woj. opolskie; (6) Makroregion północny – woj. kujawsko-pomorskie, woj. warmińsko-mazurskie, woj. pomorskie.

Kontekst i warunki działania

Wśród rodzajów kin, które znajdują się najbliżej szkoły, z jaką związani są nauczyciele, wymienić należy przede wszystkim kina funkcjonujące w strukturach instytucji kultury (26,4%). Poza tym dominuje dostępność kin wielosalowych – w sieci Helios (23,3%), Multikino (17,6%) i Cinema City (15,8%). Dla 12,9% respondentów najbliższym kinem jest kino studyjne.

Wykres 9. Kino znajdujące się najbliżej szkoły (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Wśród innych rodzajów kin wymieniano kina wielosalowe niezrzeszone w jednej z dominujących sieci, kina szkolne, kina z sieci Planet Cinema, lokalne kina jednosalowe i kina objazdowe.

Ramka 2. Kino znajdujące się najbliżej szkoły – odpowiedzi dodatkowe

kino wielosalowe niezrzeszone (7), kino szkolne (działające przy placówkach oświatowych) (6), Planet Cinema (6), kino lokalne jednosalowe (3), brak stałego kina / kino objazdowe (3)

Źródło: opracowanie własne

Analizując dane w podziale na czynniki różnicujące, wyraźnie widać, że specyfikę kontaktu z kinem warunkuje miejsce zamieszkania. Na wsiach i w małych miastach najbliżej szkoły znajdują się kina ulokowane w strukturach instytucji kultury (41,7%). W dużych miastach jest tak znacznie rzadziej – tylko w 8,1% przypadków. Ani staż pracy, ani etap nauczania nie różnicują w sposób wyraźny dostępności do określonego rodzaju kina.

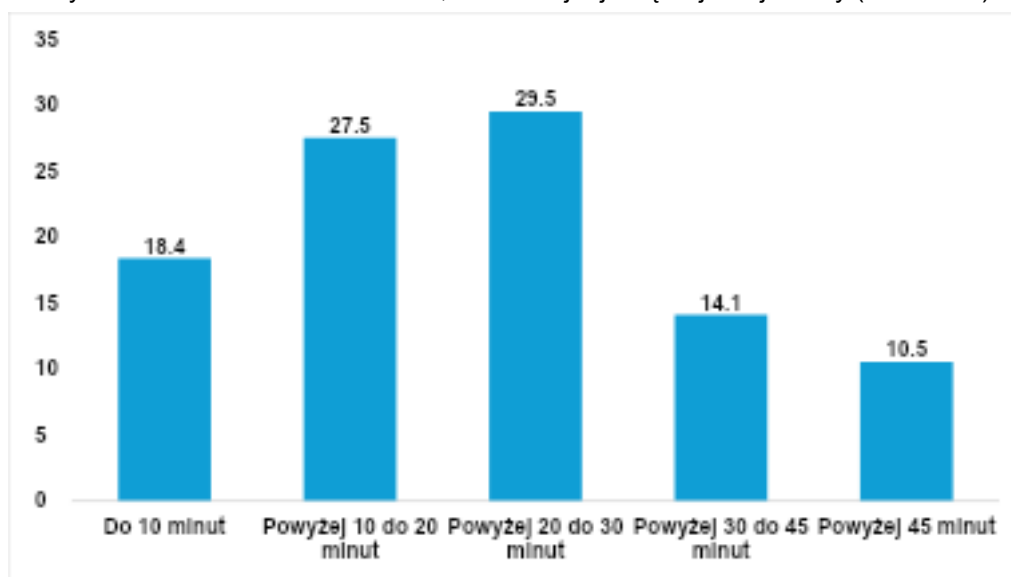
Tabela 1. Kino znajdujące się najbliżej szkoły – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Kino w strukturze instytucji kultury	41,7	8,1	25	26,2	27	26,2	25,7
Kino wielosalone Helios	20,1	27,3	25,8	19,8	23,7	25,5	20,4
Kino wielosalone Multikino	12,4	23,5	15,6	19	17,8	16,5	20,6
Kino wielosalone Cinema City	9,7	23,3	16,8	16,7	15,1	14,7	18,1
Kino studyjne	12	14	11,5	14,8	12,6	12,6	11,9

Źródło: opracowanie własne

Średni czas dotarcia do kina z uczniami wynosi 27 minut. 29,5% nauczycieli deklaruje, że wynosi on powyżej 20 do 30 minut. 27,5% wskazało, że czas ten jest krótszy – wynosi powyżej 10 do 20 minut. Do 10 minut dociera do kina 18,4% grup. Średnio co czwarty nauczyciel (24,6%) potrzebuje więcej niż 30 minut, żeby dotrzeć z uczniami do kina.

Wykres 10. Czas dotarcia do kina, które znajduje się najbliżej szkoły (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Średni czas dotarcia do kina jest dłuższy w mniejszych miejscowościach i w przypadku wyjść z uczniami szkół podstawowych. Różnice w porównaniu między wariantami odpowiedzi w danej kategorii wynoszą kilka minut.

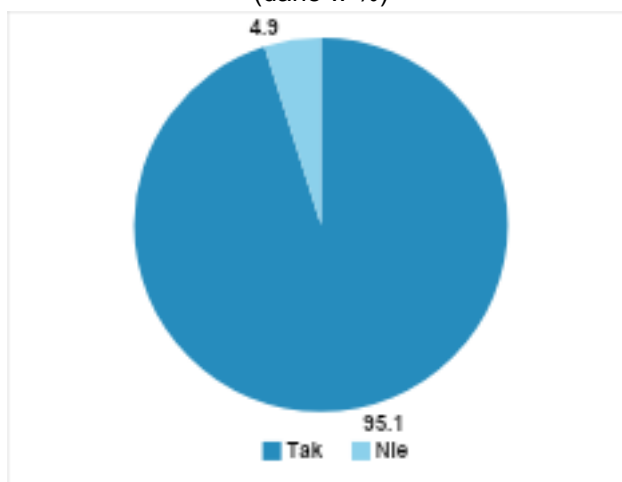
Tabela 2. Średni czas dotarcia do kina, które znajduje się najbliżej szkoły – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w minutach)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Średni czas dotarcia liczony w minutach	29	25	27	27	28	29	25

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość respondentów deklaruje, że wykorzystuje film lub jego fragmenty jako narzędzia do pracy z uczniami w szkole. Takiej odpowiedzi udzieliło 95,1%. Tylko 4,9% wskazało, że nie podejmuje tego rodzaju działań.

Wykres 11. Wykorzystywanie filmu lub jego fragmentów jako narzędzia do pracy z uczniami w szkole (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Częstotliwość wykorzystywania filmu lub jego elementów jako narzędzi dydaktycznych jest zróżnicowana przede wszystkim ze względu na staż pracy. Nauczyciele z krótszym stażem nieco rzadziej deklarują, że takie doświadczenie posiadają. Miejscowość i etap nauczania nie wpływają na częstotliwość korzystania z filmu jako narzędzia edukacyjnego.

Tabela 3. Wykorzystywanie filmu lub jego fragmentów jako narzędzia do pracy z uczniami w szkole – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

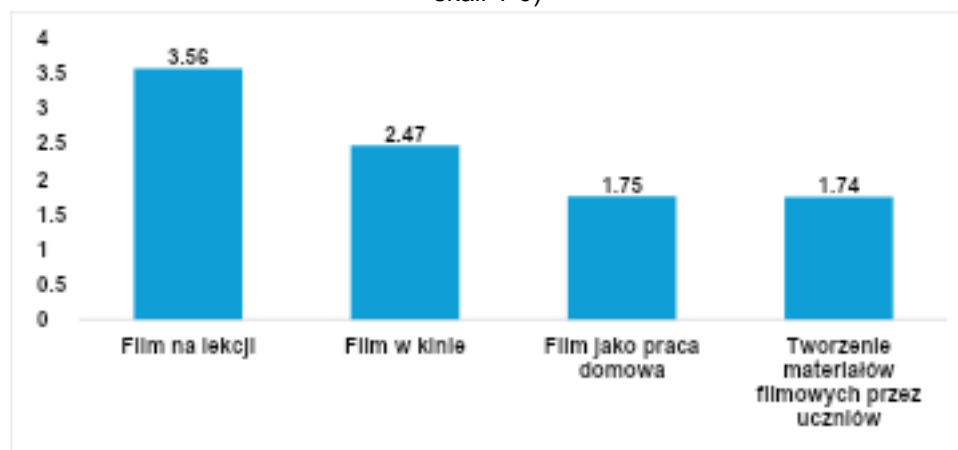
Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Wykorzystywanie filmu lub jego fragmentów jako narzędzia do pracy z uczniami w szkole	94,8	<u>95,4</u>	91	94,3	<u>96,7</u>	95,3	<u>95,7</u>

Źródło: opracowanie własne

Najczęściej stosowaną formą korzystania z filmu jako materiału do pracy z uczniami w szkole jest użycie filmu jako elementu dydaktycznego na lekcji. Średni wskaźnik wynoszący 3,56 oznacza, że ten rodzaj działania nauczyciele podejmują częściej niż raz lub kilka razy w semestrze, ale rzadziej niż raz w miesiącu. Kolejne miejsce w zestawieniu zajmują wizyty w kinach. Wynik 2,47 oznacza, że respondenci podejmują tę aktywność we współpracy z uczniami albo rzadziej niż raz w semestrze,

albo raz lub nawet kilka razy w semestrze. Wykorzystanie filmu jako elementu pracy domowej lub zachęcanie uczniów do tworzenia przez nich materiałów filmowych stosuje się jako narzędzia dydaktycznie relatywnie rzadko. Wartości średnie wskaźników wynoszą odpowiednio 1,75 i 1,74. Oznacza to, że o ile takie aktywności są w ogóle podejmowane, ma to miejsce rzadziej niż raz w semestrze.

Wykres 12. Częstotliwość korzystania z filmu jako materiału do pracy z uczniami w szkole (średnie na skali 1-6)²

Źródło: opracowanie własne

W mniejszych miejscowościach nauczyciele częściej pracują z uczniami z wykorzystaniem narzędzi filmowych na lekcjach, natomiast w większych miastach częściej chodzą do kina. Filmowe techniki dydaktyczne częściej wykorzystują nauczyciele z dłuższym stażem. Można w tym kontekście postawić pytanie, czy wynika to z faktu, że w toku pracy zawodowej zdążyli zebrać takie doświadczenia, czy też specyfika ich pracy wskazuje na wyższy poziom intensywności w zakresie używania narzędzi kinowych w pracy z uczniami. Na podstawowym etapie nauczania nieco częściej nauczyciele pracują z filmem na lekcji i chodzą z dziećmi do kina. W szkole średniej, wyraźnie częściej niż w przypadku pracy na podstawowym poziomie nauczania, film jest stosowany jako element pracy domowej, a uczniów zachęca się do tworzenia materiałów filmowych.

Tabela 4. Częstotliwość korzystania z filmu jako materiału do pracy z uczniami w szkole – podział ze względu na czynniki różnicujące (średnie na skali 1-6)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Film na lekcji	3.59	3,52	3,52	3.59	3,56	3.58	3,56
Film w kinie	2,4	2.57	2,36	2,44	2.52	2.5	2,46
Film jako praca domowa	1,75	1.76	1,67	1,64	1.82	1,64	2.01
Tworzenie materiałów filmowych przez uczniów	1,72	1.76	1,68	1,7	1.77	1,69	1.91

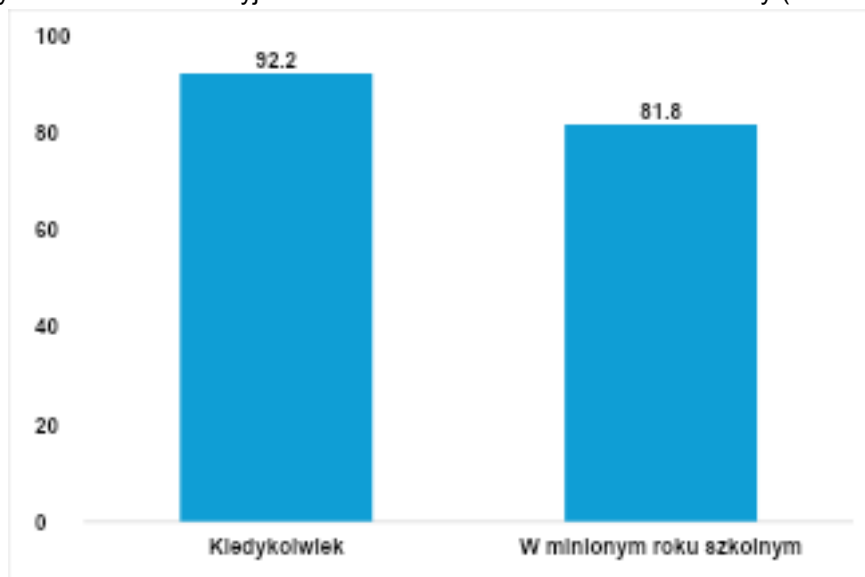
² Skala: (1) Nigdy; (2) Rzadziej niż raz w semestrze; (3) Raz lub kilka razy w semestrze; (4) Raz w miesiącu; (5) Kilka razy w miesiącu, (6) Raz w tygodniu lub częściej.

Źródło: opracowanie własne

Wyjścia do kina

Doświadczenie wyjścia z uczniami do kina na seans filmowy ma 92,2% badanych nauczycieli. 81,8% zadeklarowało, że uczestniczyło w wyjściu w minionym roku szkolnym.

Wykres 13. Udział w wyjściach z uczniami do kina na seans filmowy (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

W wyjściach do kina z uczniami nieco częściej udział biorą nauczyciele z większych miejscowości, a także ci, którzy pracują z dziećmi na podstawowym etapie nauczania. Sumarycznie więcej doświadczeń z wyjściami z uczniami do kina na seanse filmowe mają nauczyciele z dłuższym stażem. W minionym roku szkolnym najbardziej aktywni byli jednak nauczyciele, których staż zawodowy jest relatywnie najkrótszy. Jest to ważne rozpoznanie, które pośrednio stanowić może odpowiedź na wcześniej formułowane pytanie o przewagi starszych stażem nauczycieli w odniesieniu do doświadczeń związanych z edukacją filmową.

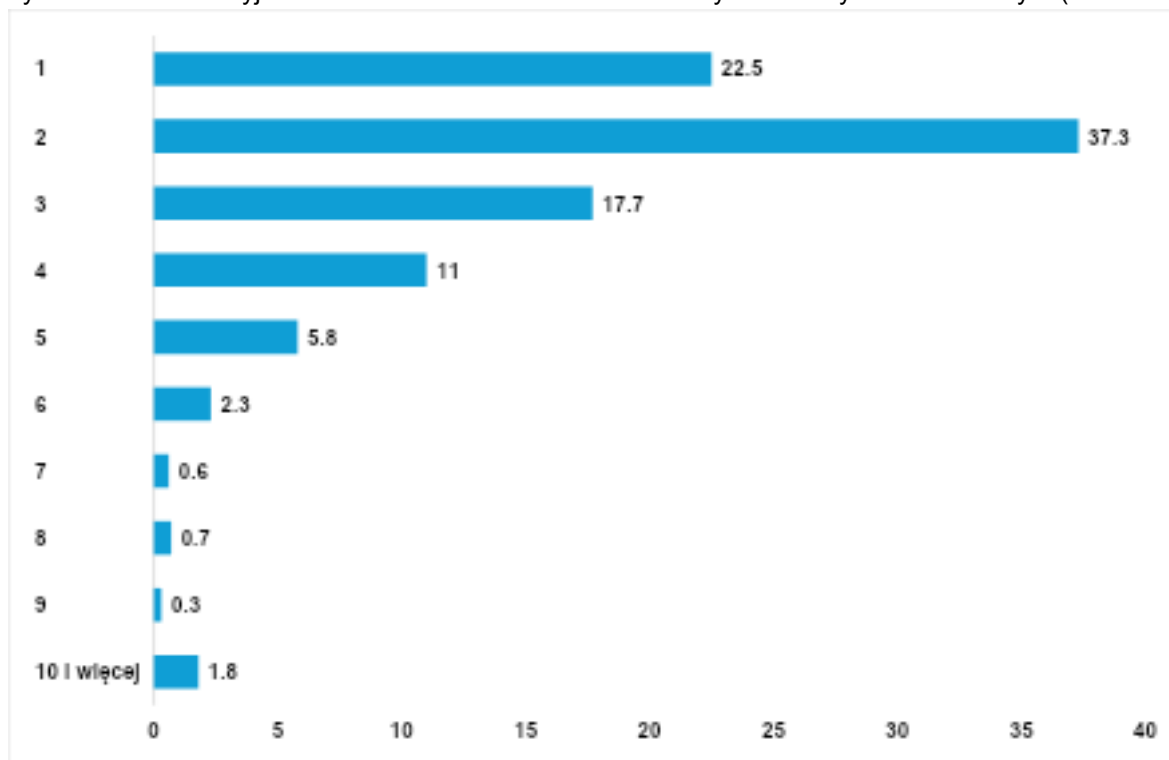
Tabela 5. Udział w wyjściach z uczniami do kina na seans filmowy – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Kiedykolwiek	91,2	93,3	80,7	93,9	95,3	93,5	93,2
W minionym roku szkolnym	80,7	83,1	85,3	79,8	81,5	83,6	79,7

Źródło: opracowanie własne

Liczba wyjść z uczniami do kina na seans filmowy w minionym roku szkolnym jest zróżnicowana. Najczęściej respondenci deklarowali, że uczestniczyli w dwóch (37,3%) lub jednym (22,5%) wyjściu do kina z uczniami w roku. 17,7% badanych uczestniczyło w trzech wyjściach. 1,8% respondentów udał się z grupą uczniów do kina 10 lub więcej razy. Średnia liczba wyjść z uczniami do kina na seans filmowy w minionym roku szkolnym przypadająca na jednego nauczyciela wynosi 2,69.

Wykres 14. Liczba wyjść z uczniami do kina na seans filmowy w minionym roku szkolnym (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Bardziej aktywni pod względem wyjść z uczniami do kina są nauczyciele pracujący w szkołach zlokalizowanych w większych miejscowościach. Mimo że w minionym roku szkolnym więcej doświadczeń wyjść do kina mają nauczyciele młodszy stażem, pod względem intensywności największą średnią odnotowują się wśród respondentów z najdłuższym nauczycielskim stażem.

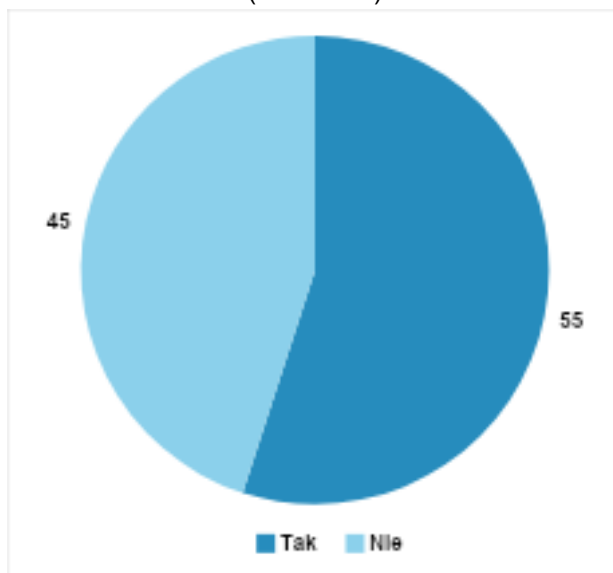
Tabela 6. Średnia liczba wyjść z uczniami do kina na seans filmowy w minionym roku szkolnym – podział ze względu na czynniki różnicujące

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Średnia liczba wyjść z uczniami do kina na seans filmowy w minionym roku szkolnym	2,43	2,99	2,51	2,48	2,82	2,68	2,72

Źródło: opracowanie własne

Wyjście nauczycieli do kina na seans filmowy z uczniami w 55% przypadków wiąże się z konkretną okazją / wydarzeniem.

Wykres 15. Związek wyjścia z uczniami do kina na seans filmowy z konkretną okazją / wydarzeniem (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Wyjścia do kina z uczniami na seanse filmowe w związku z konkretnymi okazjami czy wydarzeniami częściej są doświadczeniem nauczycieli z większych miast oraz pracujących z dziećmi ze szkoły podstawowej. Wyraźną przewagę odnotowuje się też wśród nauczycieli ze średnią długością stażu, co jednak trudno zinterpretować – szczególnie, jeśli uwzględnimy brak analogicznych przewag tej grupy respondentów ze względu na inne kryteria.

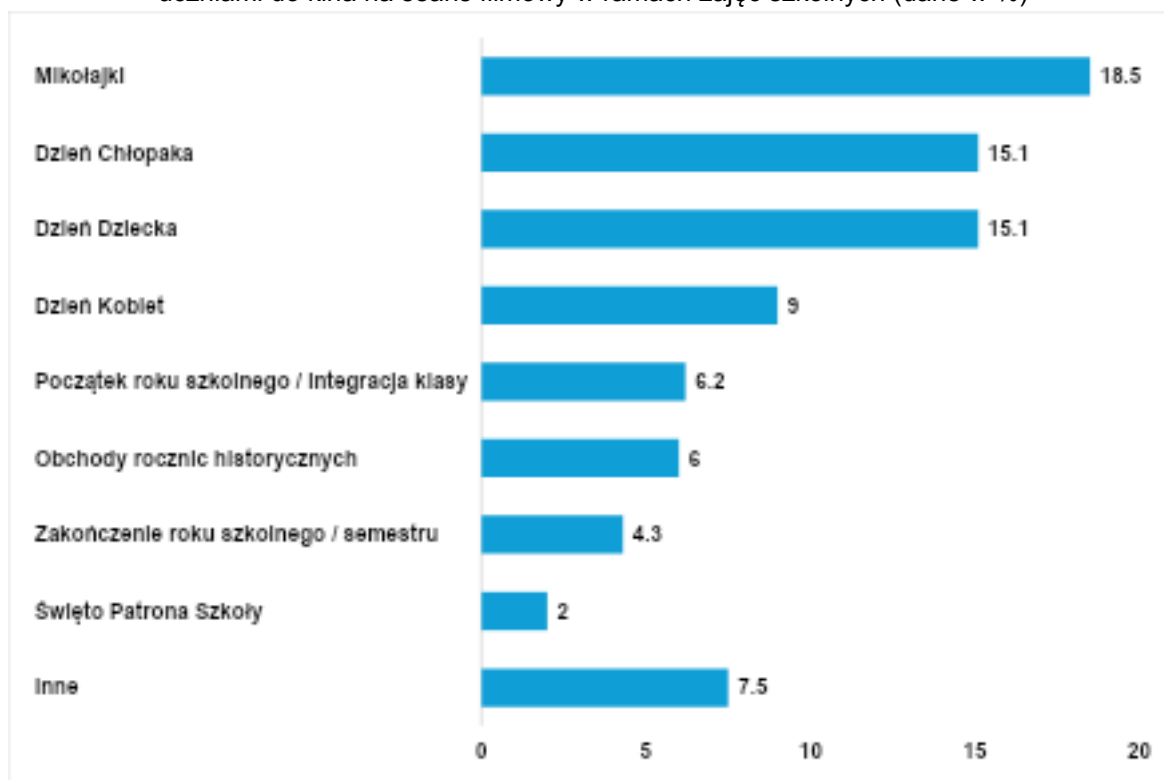
Tabela 7. Związek wyjścia z uczniami do kina na seans filmowy z konkretną okazją / wydarzeniem – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Związek wyjścia z uczniami do kina na seans filmowy z konkretną okazją / wydarzeniem	53,7	56.7	52,4	62.9	53,1	59.5	47,6

Źródło: opracowanie własne

Trzy rodzaje okazji i wydarzeń są najczęstszym powodem organizacji wyjść z uczniami do kina na seanse filmowe. Należą do nich: Mikołajki (18,5%), Dzień Chłopaka (15,1%) i Dzień Dziecka (15,1%).

Wykres 16. Okazja / wydarzenie, które było powodem organizacji w minionym roku szkolnym wyjścia z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Z uwagi na szeroki zakres możliwych okazji i wydarzeń znaczny odsetek respondentów (7,5%) wskazał na inny rodzaj okazji lub wydarzenia.

Ramka 3. Okazja / wydarzenie, które było powodem organizacji w minionym roku szkolnym wyjścia z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

projekty edukacji filmowej (Lekcja w kinie, KinoSzkoła, Nowe Horyzonty itd.) (34), uroczystości i wydarzenia szkolne (27), premiery i festiwale filmowe (13), projekcje filmów edukacyjnych lub lektur szkolnych (9), wycieczka szkolna z elementem kinowym (4), wyjście jako nagroda / wyróżnienie dla klasy (3), inne (5)

Źródło: opracowanie własne

W przypadku konkretnych okazji i wydarzeń dane w podziale na czynniki różnicujące odzwierciedlają ogólną tendencję, tj. przewagę tego rodzaju czynnika jako motywatora organizacji wyjść do kina w przypadku nauczycieli z większych miejscowości i pracujących z dziećmi na podstawowym etapie nauczania. Warto zwrócić uwagę, że obchody rocznic historycznych są zauważalnie częściej powodem do organizacji wyjścia do kina w przypadku młodzieży ze szkół średnich.

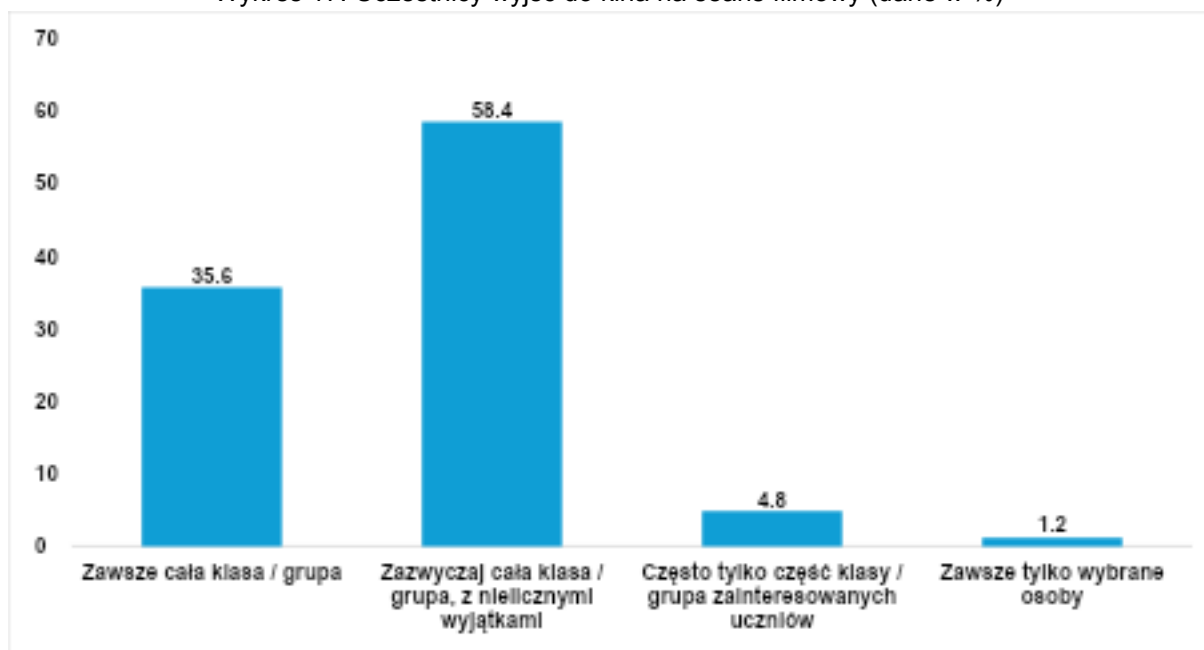
Tabela 8. Okazja / wydarzenie, które było powodem organizacji w minionym roku szkolnym wyjścia z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Mikołajki	<u>18,9</u>	18,2	16,8	<u>20,9</u>	18,3	<u>22,9</u>	11,7
Dzień Chłopaka	12,4	<u>18,4</u>	14,8	<u>19,4</u>	13,7	<u>18,6</u>	9,4
Dzień Dziecka	13,3	<u>17,3</u>	14,3	<u>16,3</u>	14,9	<u>19,4</u>	7,4
Dzień Kobiet	7,8	<u>10,5</u>	5,7	<u>11,8</u>	9,1	<u>11,6</u>	5,5
Początek roku szkolnego / integracja klasy	4,2	<u>8,8</u>	<u>7,4</u>	7,2	5,5	6,4	6,4
Obchody rocznic historycznych	4,9	<u>7,4</u>	4,1	5,3	<u>6,8</u>	4,2	<u>10,4</u>
Zakończenie roku szkolnego / semestru	3	<u>5,8</u>	<u>5,3</u>	4,2	3,9	<u>5,1</u>	4
Święto Patrona Szkoły	1,6	<u>2,5</u>	0,8	1,5	<u>2,5</u>	1,6	<u>2,8</u>

Źródło: opracowanie własne

W wyjściach do kina najczęściej uczestniczy większość klasy / grupy zajęciowej. Dzieje się tak w 58,4% przypadków. 35,6% nauczycieli deklaruje, że do kina udaje się zawsze cała klasa lub grupa. Okazjonalnie zdarza się, że na seans udaje się tylko część klasy bądź grupa zainteresowanych uczniów (4,8%), czy wyłącznie wybrane osoby (1,2%).

Wykres 17. Uczestnicy wyjść do kina na seans filmowy (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ani miejscowość, ani staż pracy nie różnicują wyraźnie specyfiki uczestników wyjść do kina na seanse filmowe. Różnice widać w odniesieniu do etapu nauczania – na poziomie podstawowym wyraźnie częściej do kina udają się całe klasy / grupy uczniów. W szkole średniej częściej zdarza się, że w wyjściach biorą udział wybrane osoby.

Tabela 9. Uczestnicy wyjść do kina na seans filmowy – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Zawsze cała klasa / grupa	35	36,4	38,6	36	34,7	38,4	28,5
Zazwyczaj cała klasa / grupa, z nielicznymi wyjątkami	59,2	57,4	55,3	58,7	59,1	58,3	61,4
Często tylko część klasy / grupa zainteresowanych uczniów	5,1	4,5	4,1	4,5	5,1	3,1	8,7
Zawsze tylko wybrane osoby	0,8	1,7	2	0,8	1,1	0,3	1,4

Źródło: opracowanie własne

Najczęściej wskazywanym powodem nieuczestniczenia niektórych uczniów w wyjściach do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych jest niski poziom zainteresowania po stronie uczniów (31%). Istotne znaczenie mają także trudności finansowe w rodzinie ucznia (19,5%) oraz brak zgody rodziców lub opiekunów (14,7%). W kafeterii odpowiedzi zamieszczono wariant „przeciwwskazania zdrowotne lub psychologiczne” – wybrało go 5,9% badanych. Jednocześnie wiele z dodatkowych odpowiedzi wskazywało na „chorobę, absencję lub zdarzenia losowe” (5,6%), czyli czynnik pokrewny. W Ramce 4 wskazano, jakie są dodatkowe powody nieuczestniczenia uczniów w wyjściach do kina.

Wykres 18. Powody nieuczestniczenia niektórych uczniów w wyjściach do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 4. Powody nieuczestniczenia niektórych uczniów w wyjściach do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

bariery logistyczne (brak kina, duża odległość, dojazd) (4), możliwość nieprzyjścia do szkoły (3), ograniczenia organizacyjne / instytucjonalne (specyfika szkoły / ośrodka) (2), brak integracji z klasą (1), inne plany (1), obawa przed ominięciem lekcji (1)

Źródło: opracowanie własne

W mniejszych miejscowościach częściej problemem nieuczestniczenia przez uczniów w wyjściach do kina są trudności finansowe w rodzinie i brak zgody rodziców lub opiekunów, natomiast w większych miastach – inne obowiązki szkolne (np. konkursy, zajęcia dodatkowe). Przyczyny nieuczestniczenia generalnie relatywnie rzadziej raportują nauczyciele z krótszym stażem. W podziale na etap nauczania brak zgody rodziców lub opiekunów i choroba oraz zdarzenia losowe częściej stanowią barierę wyjścia w przypadku pracy z dziećmi, natomiast w pracy z młodzieżą powodami nieuczestniczenia są częściej niski poziom zainteresowania ze strony uczniów oraz inne obowiązki szkolne.

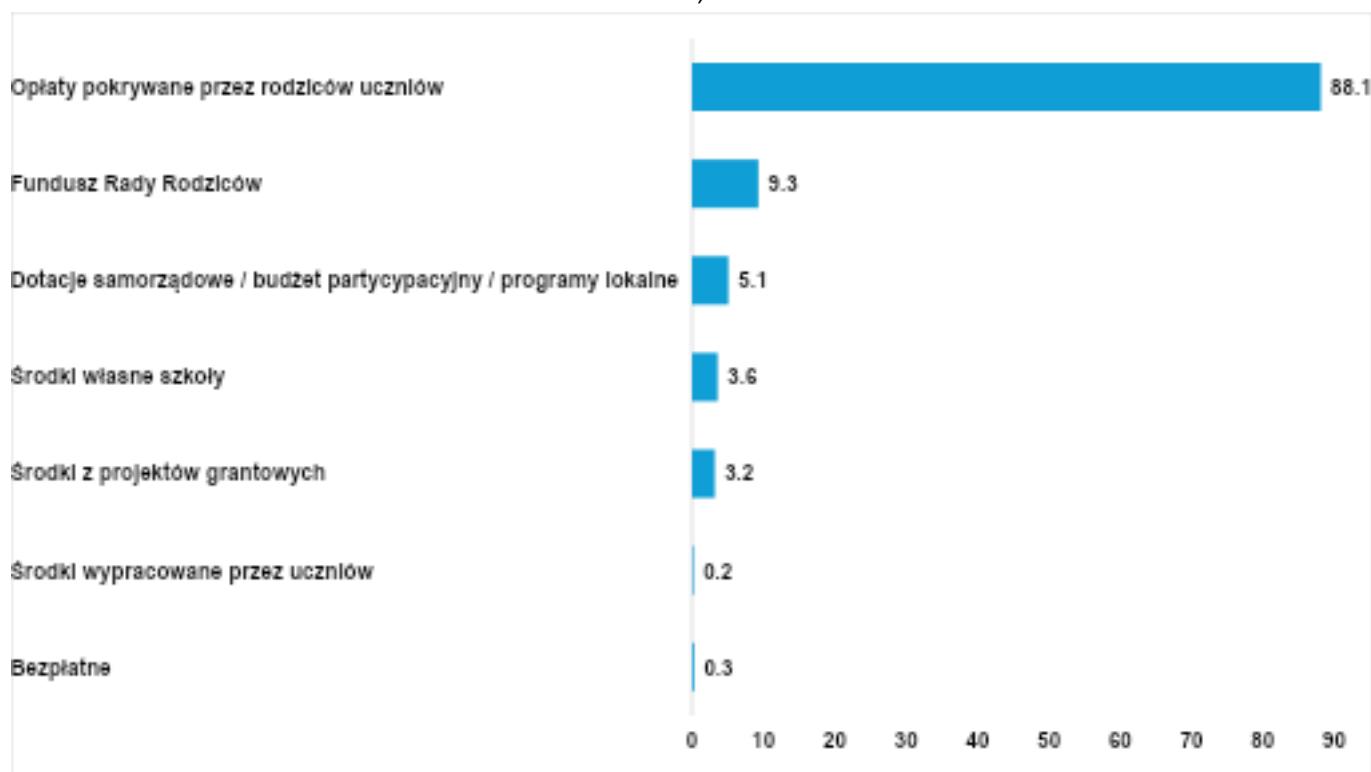
Tabela 10. Powody nieuczestniczenia niektórych uczniów w wyjściach do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Niski poziom zainteresowania ze strony ucznia	<u>31</u>	30,8	23,4	<u>35</u>	32,1	27,5	<u>41,1</u>
Trudności finansowe w rodzinie	<u>21,4</u>	17	15,6	19,8	<u>20,7</u>	18,4	<u>23,4</u>
Brak zgody rodziców lub opiekunów	<u>17,3</u>	11,4	12,3	15,2	<u>15,3</u>	<u>19,8</u>	6
Inne obowiązki szkolne (np. konkursy, zajęcia dodatkowe)	8,2	<u>11,6</u>	6,1	8,7	<u>11,2</u>	7,7	<u>14,3</u>
Przeciwwskazania zdrowotne lub psychologiczne	<u>7,2</u>	4,2	<u>6,6</u>	4,6	6,2	5,4	<u>6,6</u>
Choroba, absencja lub zdarzenia losowe	4,3	<u>7,2</u>	5,7	<u>6,5</u>	5,3	<u>6,4</u>	3,8
Brak dostosowania oferty do potrzeb ucznia	<u>4,5</u>	4,2	<u>4,5</u>	4,2	4,3	3,6	<u>7</u>
Problemy wychowawcze lub decyzja wychowawcy / dyrekcji	3	<u>4,2</u>	<u>4,9</u>	3,8	3	3,7	<u>4,9</u>

Źródło: opracowanie własne

Podstawowym źródłem finansowania wyjść do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych są opłaty pokrywane przez rodziców uczniów (88,1%). Do tej kategorii zakwalifikowano też dodatkowe odpowiedzi wskazujące na dokonywanie opłat bezpośrednio przez uczniów. Finansowanie wyjść do kina wspierać mogą m.in. Fundusz Rady Rodziców (9,3%), dotacje samorządowe i programy lokalne (5,1%), środki własne szkoły (3,6%) czy środki z projektów grantowych (3,2%). Okazjonalnie finansowanie wspierają środki wypracowane przez uczniów, np. na kiermaszach czy zbiórkach (0,2%). W 0,3% w ocenie nauczycieli przypadków wyjście do kina nie wiąże się z ponoszeniem kosztów.

Wykres 19. Źródła finansowania wyjść do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Źródła finansowania wyjść do kina na seanse filmowe w niewielkim stopniu różnią się w zależności od lokalizacji szkoły. W większych miastach nieco częściej wyjścia finansowane są z dotacji samorządowych czy programów lokalnych oraz środków własnych szkoły. Nauczyciele z relatywnie krótkim stażem rzadziej raportują wszystkie wyróżnione źródła finansowania wyjść do kina w porównaniu z bardziej doświadczonymi pedagogami. Analogicznie jak w przypadku miejscowości, etap nauczania nie jest czynnikiem w sposób wyraźny różnicującym częstotliwość bazowania na poszczególnych źródłach finansowania wyjść do kina na seanse filmowe.

Tabela 11. Źródła finansowania wyjść do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

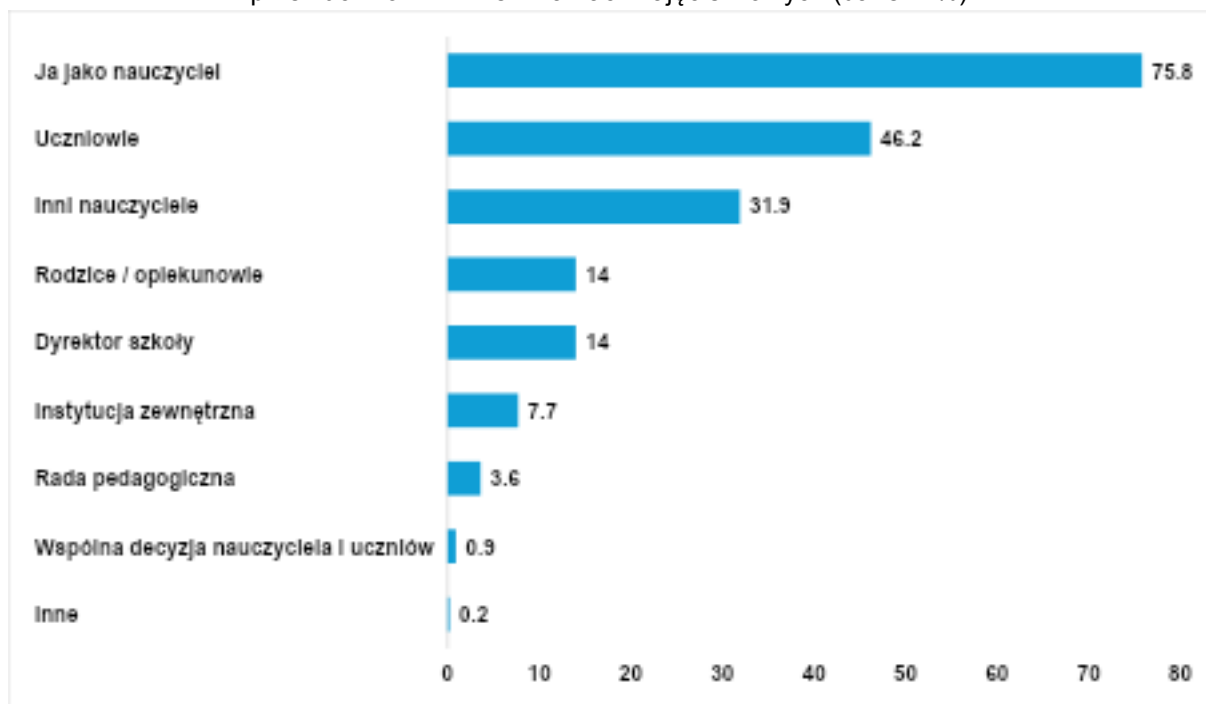
Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Opłaty pokrywane przez rodziców uczniów	87,3	89	75,8	88,6	91,8	90,3	88,3
Fundusz Rady Rodziców	10	8,4	8,6	11,8	8,7	10	7,2
Dotacje samorządowe / budżet partycypacyjny / programy lokalne	3,5	7,2	3,7	7,2	4,9	4,8	5,1
Środki własne szkoły	2,6	4,7	4,1	5,3	2,8	2,8	5,3
Środki z projektów grantowych	3,3	3,2	2,9	2,7	3,6	2,9	3

Środki wypracowane przez uczniów	0,1	<u>0,2</u>	0	<u>0,4</u>	0,1	<u>0,2</u>	0
Bezpłatne	0,3	<u>0,4</u>	0	<u>0,8</u>	0,3	0,1	<u>0,6</u>

Źródło: opracowanie własne

Za podejmowanie decyzji o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych najczęściej odpowiada sam nauczyciel (75,8%). Często inicjatywę w tej kwestii przejawiają także uczniowie (46,2%) lub inni nauczyciele (31,9%). Rzadziej decyzyjność leży po stronie rodziców lub opiekunów (14%) oraz dyrekcji szkoły (14%).

Wykres 20. Osoba / instytucja odpowiedzialna za podejmowanie decyzji o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 5. Osoba / instytucja odpowiedzialna za podejmowanie decyzji o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

inna osoba odpowiedzialna za organizację (2)
--

Źródło: opracowanie własne

W większych miejscowościach decyzje o wyborze filmu częściej podejmują sami nauczyciele lub uczniowie. Na wsi i w małych miastach większe jest znaczenie opinii innych nauczycieli czy instytucji zewnętrznych (np. instytucji kultury czy organizatora wyjścia). Inni nauczyciele i rada pedagogiczna częściej podejmują decyzje o wyborze filmu w doświadczeniu nauczycieli młodszych stażem. Im jest on większy, tym częściej autonomię w wyborze mają zarówno sami pedagodzy, jak i uczniowie.

Rodzice i opiekunowie znacznie częściej dokonują wyboru seansów w przypadku dzieci w szkołach podstawowych. Na poziomie szkół średnich natomiast znacznie częściej w wybór angażuje się dyrekcja.

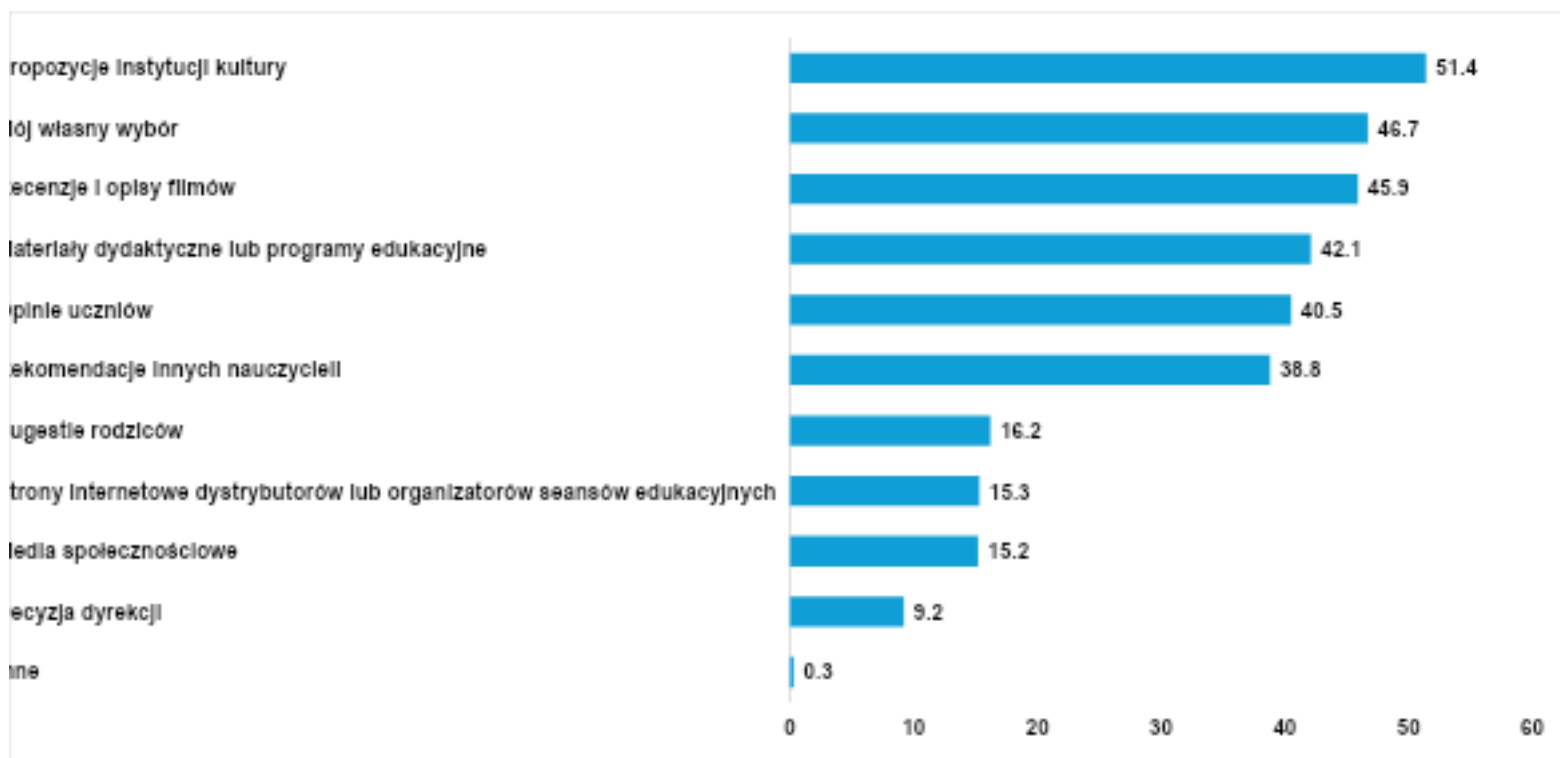
Tabela 12. Osoba / instytucja odpowiedzialna za podejmowanie decyzji o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Ja jako nauczyciel	73,4	78,6	60,7	79,1	79,6	78,6	74
Uczniowie	42,9	49,9	29,9	45,6	51,6	47	48,7
Inni nauczyciele	34,2	29,1	34,8	29,7	31,7	32,6	32,6
Dyrektor szkoły	12,8	15,4	13,5	12,5	14,6	11	20,9
Rodzice / opiekunowie	14,4	13,1	14,3	11,4	14,7	18,4	5,7
Instytucja zewnętrzna	9,2	6	7,4	5,3	8,7	6,8	8,5
Rada pedagogiczna	4,2	2,8	6,6	4,2	2,5	3,6	5,3
Wspólna decyzja nauczyciela i uczniów	1,2	0,5	0	0,8	1,2	0,7	1,3

Źródło: opracowanie własne

Zestaw czynników, które wpływają na decyzję o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych, jest zróżnicowany. Aż sześć czynników wskazywanych jest przez ponad 1/3 nauczycieli. Wskazuje to na wielowymiarowość podejmowania decyzji o wyborze filmu. Kluczowe znaczenie w tym kontekście mają propozycje instytucji kultury (51,4%), własny wybór nauczycieli (46,7%) oraz recenzje i opisy filmów (45,9%). Istotne są również trzy inne czynniki: materiały dydaktyczne lub programy edukacyjne (42,1%), opinie uczniów (40,5%) oraz rekomendacje innych nauczycieli (38,8%). Pełne zestawienie zaprezentowane jest na Wykresie 21.

Wykres 21. Czynniki wpływające na decyzję o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 6. Czynniki wpływające na decyzję o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

związek filmu z nauczaniem / przedmiotowymi / podstawą programową (2), dostępność repertuaru (1), odwołania do określonych wartości, np. przyjaźń (1)

Źródło: opracowanie własne

Bardziej wielowymiarowe decyzje w zakresie wyboru filmów oglądanych przez uczniów w kinach w ramach zajęć szkolnych podejmują nauczyciele w większych miejscowościach. W mniejszych miejscowościach częściej wskazywane są tylko 3 z 10 czynników, a wszystkie z nich wskazują na relatywnie niższy poziom autonomii w zakresie podejmowania decyzji (propozycje instytucji kultury, sugestie rodziców i decyzja dyrekcji). Na głos dyrekcji zdają się też częściej nauczyciele młodszy stażem. Im wyższy poziom doświadczenia zawodowego, tym co do zasady więcej czynników bierze się pod uwagę, dokonując wyboru filmu. Wyraźnie wyższy jest też poziom autonomii decyzyjnej wśród bardziej doświadczonych nauczycieli. Podobnie jak w przypadku pytania o to, kto podejmuje decyzję o wyborze danego filmu, na jakie nauczyciel udaje się z uczniami do kina, na poziomie szkoły podstawowej kluczowe znaczenie mają sugestie rodziców, natomiast na poziomie szkoły średniej – dyrekcji.

Tabela 13. Czynniki wpływające na decyzję o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

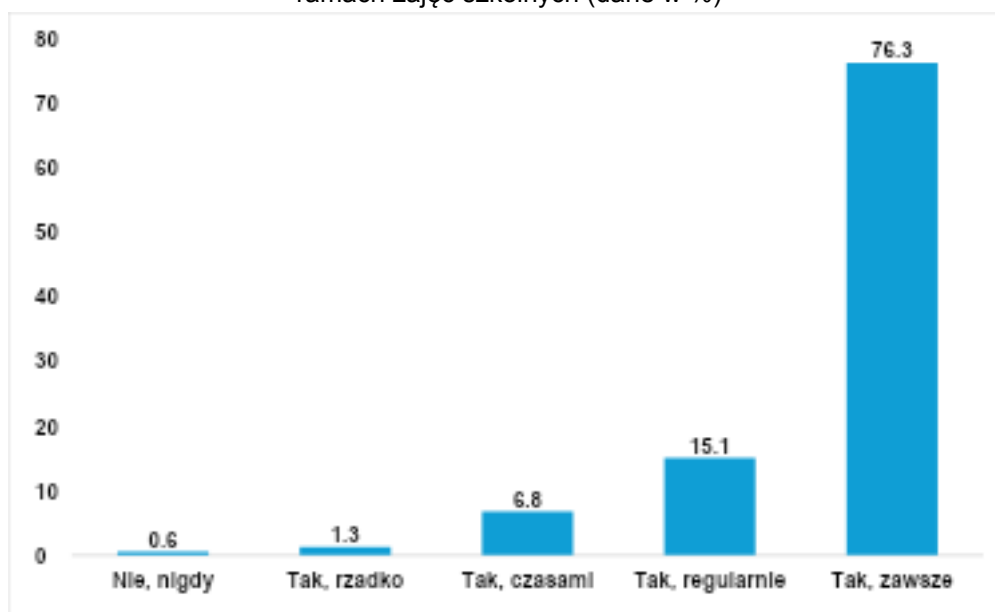
Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni

Propozycje instytucji kultury	<u>52,1</u>	50,6	45,5	50,2	<u>53,7</u>	51,6	<u>54,5</u>
Mój własny wybór	43,9	<u>49,9</u>	36,5	48,7	<u>49,3</u>	<u>48,2</u>	46,6
Recenzje i opisy filmów	45,3	<u>46,4</u>	36,1	44,1	<u>49,6</u>	<u>48,9</u>	42,1
Materiały dydaktyczne lub programy edukacyjne	39,8	<u>44,7</u>	38,5	38,8	<u>44,3</u>	<u>44,3</u>	40,2
Opinie uczniów	38,2	<u>43,3</u>	31,6	<u>42,6</u>	<u>42,6</u>	39,9	<u>43,8</u>
Rekomendacje innych nauczycieli	37,2	<u>40,8</u>	32,8	<u>42,6</u>	39,5	<u>42,8</u>	35,3
Sugestie rodziców	<u>17,5</u>	14,5	15,6	15,2	<u>16,7</u>	<u>20,5</u>	8,1
Strony internetowe dystrybutorów lub organizatorów seansów edukacyjnych	14,4	<u>16,3</u>	12,3	13,3	<u>17</u>	<u>16,3</u>	14,5
Media społecznościowe	14,4	<u>15,9</u>	12,7	<u>19</u>	14,6	<u>16,7</u>	13,8
Decyzja dyrekcji	<u>9,7</u>	8,6	<u>10,7</u>	9,9	8,4	7,1	<u>14,5</u>

Źródło: opracowanie własne

Ponad 3/4 nauczycieli (76,3%) deklaruje, że zawsze poszukuje informacji o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na seans w ramach zajęć szkolnych. 15,1% robi to regularnie, a 6,8% – czasami. Jedynie 1,9% badanych nie podejmuje takich działań nigdy lub robi to rzadko. Przypisując poszczególnym kategoriom na skali wartości liczbowe od 1 („nie, nigdy”) do 5 („tak, zawsze”), wskaźnik średni wynosi 4,65.

Wykres 22. Poszukiwanie informacji o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Częstotliwość poszukiwania informacji o filmie ma charakter raczej uniwersalny. Nie wpływa na nią miejscowość, w której uczą nauczyciele. Nieco rzadziej informacji o filmie poszukują nauczyciele ze średnim stażem pracy i pedagodzy pracujący z uczniami w szkołach średnich. W obu przypadkach różnice te nie są jednak znaczne.

Tabela 14. Poszukiwanie informacji o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (średnie na skali 1-5)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Wartość średnia wskaźnika	4,65	4,66	4,65	4,59	4,67	4,66	4,61

Źródło: opracowanie własne

Najczęściej poszukiwanym rodzajem informacji o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych są recenzje (np. na blogach czy portalach filmowych). Taką aktywność podejmuje 69,5% respondentów. Niewiele mniejszy odsetek badanych ogląda zwiastun filmu (65,4%) lub zapoznaje się z tematyką i zagadnieniami poruszonymi w filmie (60,1%). 4 na 10 nauczycieli szuka odpowiednich materiałów edukacyjnych (40,6%) lub opinii i poleceń innych nauczycieli (39,2%). 36,3% osób konsultuje wybór filmu z uczniami lub rodzicami.

Wykres 23. Rodzaj poszukiwanych informacji o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 7. Rodzaj poszukiwanych informacji o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

obejrzenie filmu (1), plan wykorzystania treści filmu w cyklu zajęć z danego przedmiotu (1), wcześniejsza znajomość filmu (1), weryfikacja czasu trwania (1)

Źródło: opracowanie własne

Nieco częściej informacji o filmie poszukują nauczyciele z większych miejscowości. Uwagę zwraca przede wszystkim różnica w zakresie częstotliwości zapoznawania się z tematyką filmową i konsultowania wyborów z uczniami lub rodzicami. Wyższy poziom aktywności przejawiają też badani z dłuższym stażem zawodowym. Dotyczy to wszystkich wyróżnionych kategorii w pytaniu. Poza czytaniem recenzji wszystkie aktywności związane z poszukiwaniem informacji o filmie są częstsze w przypadku doświadczeń nauczycieli ze szkół podstawowych.

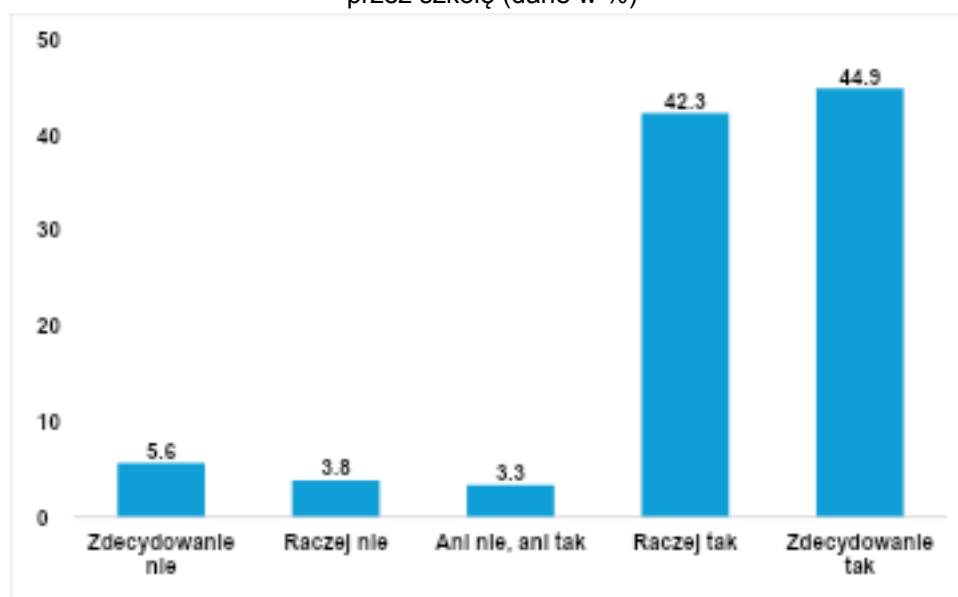
Tabela 15. Rodzaj poszukiwanych informacji o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Czytam recenzje (np. na blogach, portalach filmowych)	68,8	70,2	58,6	68,1	73,6	70	72,1
Oglądam zwiastun	66,5	63,9	59,4	74,5	64,1	70,8	59,6
Zapoznaję się z tematyką lub zagadnieniami poruszonymi w filmie	57	63,9	53,3	53,6	64,6	62	59,4
Szukam materiałów edukacyjnych (np. scenariuszy lekcji)	39,5	42	36,5	38	42,8	42,5	39,8
Szukam opinii i poleceń innych nauczycieli	39,5	38,9	35,7	43,7	38,8	41,3	37,2
Konsultuję wybór filmu z uczniami lub rodzicami	33,3	39,9	31,1	33,8	38,8	36,8	35,7

Źródło: opracowanie własne

W ocenie nauczycieli zdecydowana większość uczniów przejawia chęć uczestnictwa w wyjściach do kina organizowanych przez szkołę. Taką opinię wyraża 87,2% badanych. Jedynie 9,4% nauczycieli jest przeciwnego zdania. Przypisując poszczególnym kategoriom na skali wartości liczbowe od 1 („zdecydowanie nie”) do 5 („zdecydowanie tak”), wskaźnik średni wynosi 4,17.

Wykres 24. Przejawianie przez uczniów chęci uczestnictwa w wyjściach do kina organizowanych przez szkołę (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Rozkład danych ze względu na czynniki różnicujące wskazuje, że w ocenie nauczycieli wyższy poziom chęci uczestnictwa w wyjściach do kina organizowanych przez szkołę mają uczniowie w większych miejscowościach oraz dzieci ze szkół podstawowych. Wyobrażenie o większym poziomie zainteresowania i motywacji wyjściem do kina mają też nauczyciele z krótszym stażem.

Tabela 16. Przejawianie przez uczniów chęci uczestnictwa w wyjściach do kina organizowanych przez szkołę – podział ze względu na czynniki różnicujące (średnie na skali 1-5)

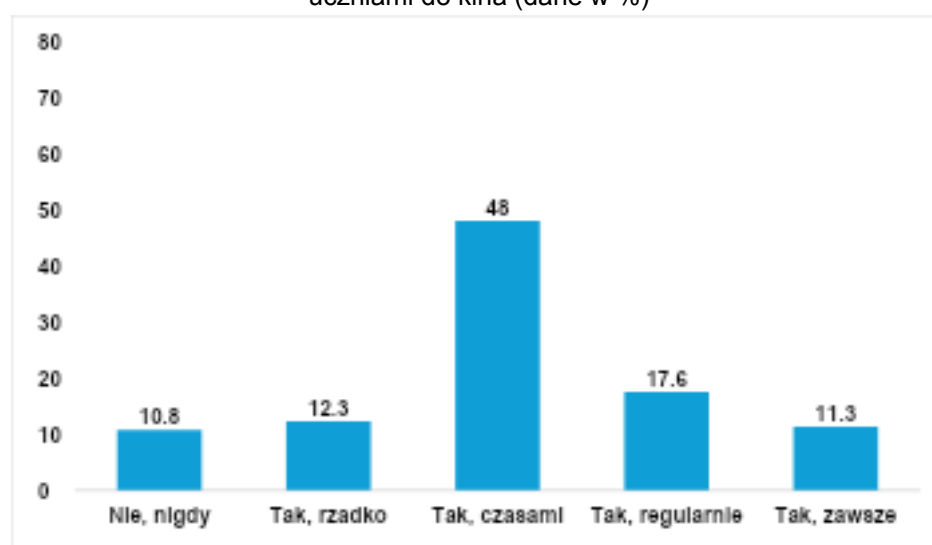
Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Wartość średnia wskaźnika	4,11	<u>4,24</u>	<u>4,21</u>	4,11	4,18	<u>4,24</u>	4,04

Źródło: opracowanie własne

Wsparcie metodyczne i edukacyjne

Blisko połowa nauczycieli (48%) deklaruje, że czasami korzysta z materiałów edukacyjnych do filmu, na który udają się z uczniami do kina. Regularnie lub zawsze robi to 28,9% badanych, natomiast rzadko lub nigdy – 23,1%. Przypisując poszczególnym kategoriom na skali wartości liczbowe od 1 („nie, nigdy”) do 5 („tak, zawsze”), wskaźnik średni wynosi 3,06. Znajduje się więc niemal dokładnie w środku skali.

Wykres 25. Korzystanie przez nauczycieli z materiałów edukacyjnych do filmu, na który udają się z uczniami do kina (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Nauczyciele częściej korzystają z materiałów edukacyjnych do filmu, na który udają się z uczniami do kina, jeśli pracują z grupami dzieci ze szkół podstawowych. Takie doświadczenia rosną też wraz ze stażem zawodowym. Nie różnicuje ich natomiast miejsce pracy respondentów.

Tabela 17. Korzystanie przez nauczycieli z materiałów edukacyjnych do filmu, na który udają się z uczniami do kina – podział ze względu na czynniki różnicujące (średnie na skali 1-5)

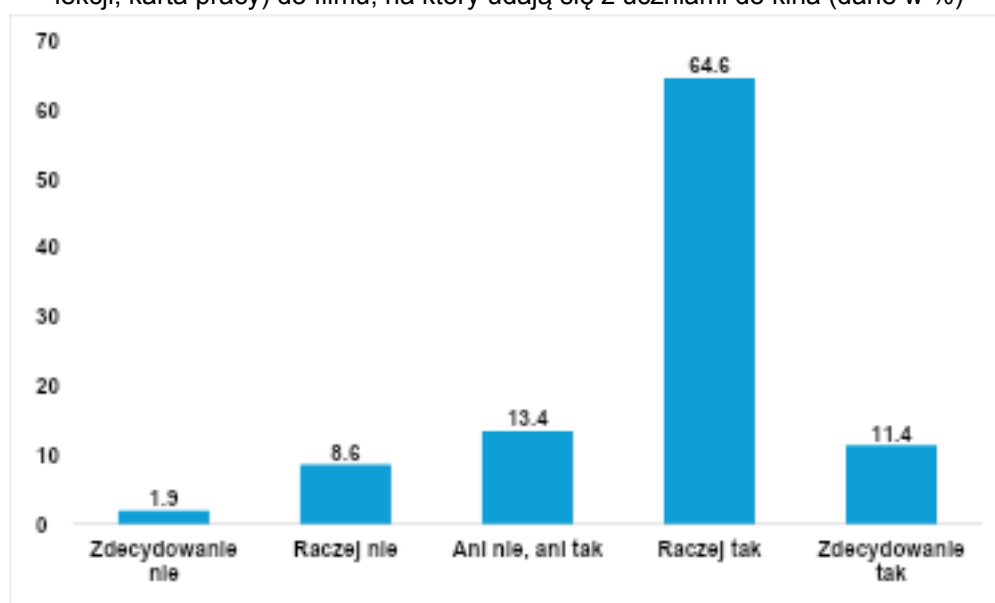
Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Wartość średnia wskaźnika	3,06	3,07	2,87	2,96	3,15	3,1	2,98

Źródło: opracowanie własne

Większość nauczycieli deklaruje, że wie, gdzie poszukiwać materiałów edukacyjnych (np. scenariuszy lekcji, kart pracy) do filmu, na który udają się z uczniami do kina. Takiej odpowiedzi udzieliło 76% respondentów. Wiedzy w tym obszarze nie posiada

10,5% badanych. Przypisując poszczególnym kategoriom na skali wartości liczbowe od 1 („zdecydowanie nie”) do 5 („zdecydowanie tak”), wskaźnik średni wynosi 3,75.

Wykres 26. Wiedza nauczycieli o źródłach poszukiwania materiałów edukacyjnych (np. scenariusz lekcji, karta pracy) do filmu, na który udają się z uczniami do kina (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Nieco wyższy deklarowany poziom wiedzy o źródłach poszukiwania materiałów edukacyjnych do filmu, na który nauczyciele udają się z uczniami do kina, mają badani z większych miejscowości, z dłuższym stażem zawodowym, pracujący z dziećmi w szkołach podstawowych.

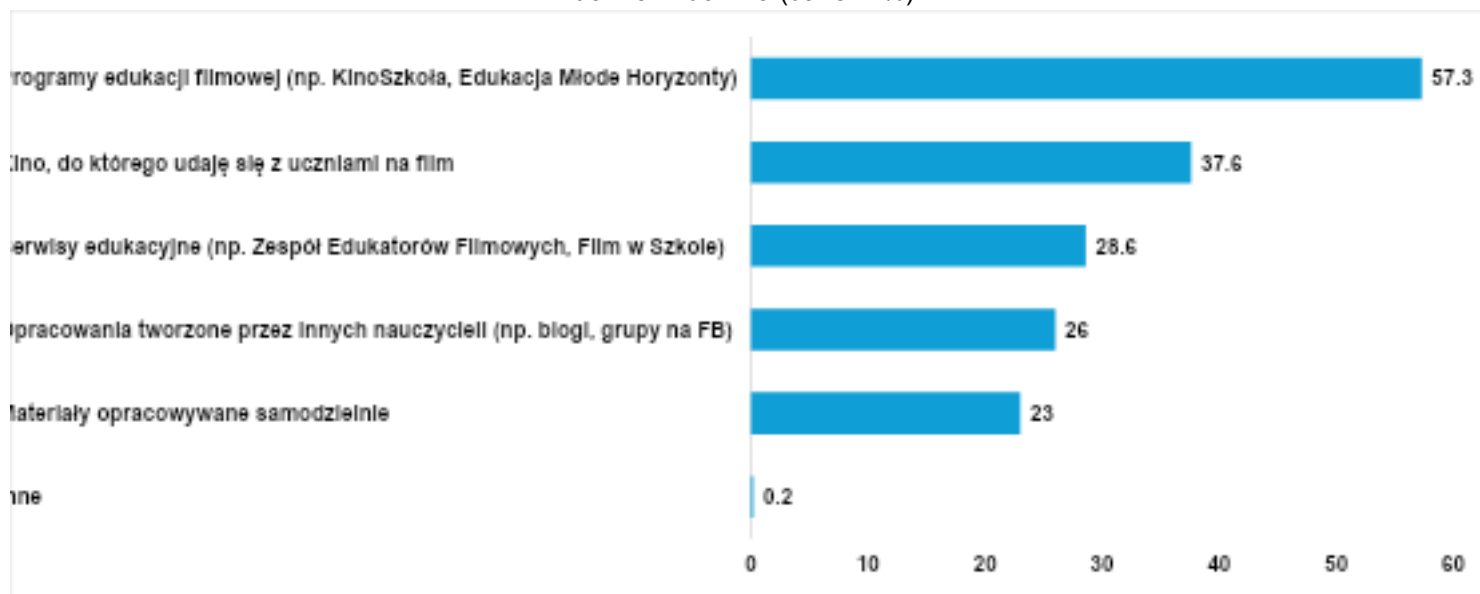
Tabela 18. Wiedza nauczycieli o źródłach poszukiwania materiałów edukacyjnych (np. scenariusz lekcji, karta pracy) do filmu, na który udają się z uczniami do kina – podział ze względu na czynniki różnicujące (średnie na skali 1-5)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Wartość średnia wskaźnika	3,7	3,8	3,66	3,58	3,83	3,79	3,72

Źródło: opracowanie własne

Materiały edukacyjne, z których korzystają nauczyciele, najczęściej pochodzą od organizatorów programów edukacji filmowej (57,3%). Nauczyciele poszukują ich też bezpośrednio w ofercie kin (37,6%), w dedykowanych serwisach edukacyjnych (28,6%) i w opracowaniach tworzonych przez innych nauczycieli (26%). 23% respondentów deklaruje, że opracowuje materiały samodzielnie.

Wykres 27. Źródła, z jakich pochodzą materiały edukacyjne do filmu, na który nauczyciele udają się z uczniami do kina (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 8. Źródła, z jakich pochodzą materiały edukacyjne do filmu, na który nauczyciele udają się z uczniami do kina – odpowiedzi dodatkowe

dyrekcja szkoły (1), materiały dystrybutora (1), portal Librus (1), zagraniczne strony internetowe (1)

Źródło: opracowanie własne

Większą różnorodność w zakresie poszukiwania materiałów edukacyjnych do filmu, na który nauczyciele udają się z uczniami do kina, przejawiają respondenci z większych miast i z dłuższym stażem pracy. W mniejszych miejscowościach i w grupie nauczycieli z krótszym stażem chętniej natomiast korzysta się z opracowań tworzonych przez innych nauczycieli.

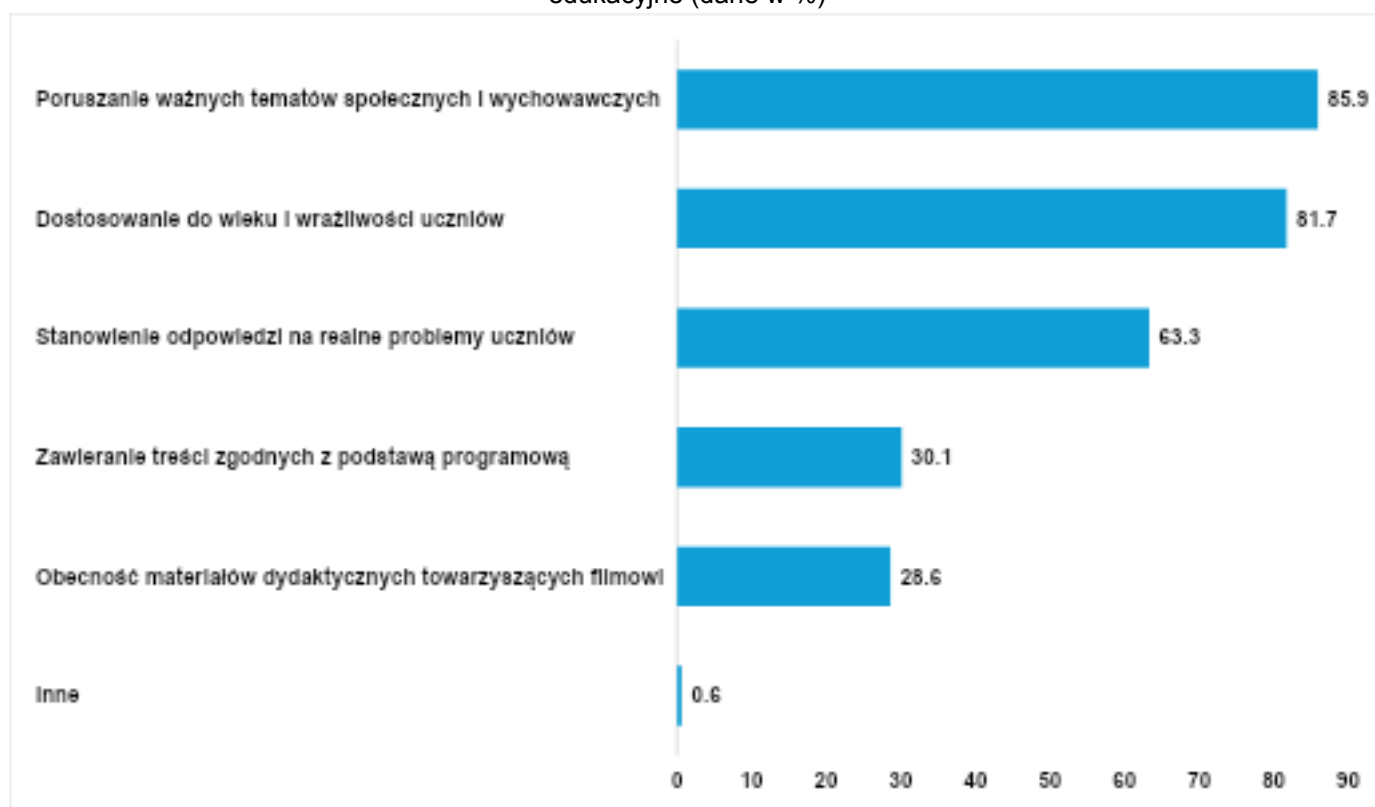
Tabela 19. Źródła, z jakich pochodzą materiały edukacyjne do filmu, na który nauczyciele udają się z uczniami do kina – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Programy edukacji filmowej (np. KinoSzkola, Edukacja Młode Horyzonty)	54	61.1	48	53,6	61.6	57,5	58.3
Kino, do którego udają się z uczniami na film	35,6	40.1	24,2	33,5	43.4	39.7	34,7
Serwisy edukacyjne (np. Zespół Edukatorów Filmowych, Film w Szkole)	28,1	28.9	23,8	28,1	30.3	29,1	29.8
Opracowania tworzone przez innych nauczycieli (np. blogi, grupy na FB)	27.7	24	28.3	27,4	24,7	27.5	25,3
Materiały opracowywane samodzielnie	21,9	24.3	19,7	20,2	25.1	22,5	25.1

Źródło: opracowanie własne

Badani zostali poproszeni o wskazanie, jakie, ich zdaniem, warunki, powinien spełniać film, aby można było uznać, że posiada wartości edukacyjne. Najczęściej wskazywano na poruszanie ważnych tematów społecznych i wychowawczych (85,9%) oraz dostosowanie do wieku i możliwości uczniów (81,7%). Blisko 2/3 nauczycieli (63,3%) wskazało, że film powinien stanowić odpowiedź na realne problemy uczniów. Mniejszy odsetek wskazywał na to, by dany film zawierał treści zgodne z podstawą programową (30,1%) lub by towarzyszyły mu odpowiednie materiały dydaktyczne (28,6%).

Wykres 28. Warunki, jakie zdaniem nauczycieli powinien spełniać film, aby posiadał wartości edukacyjne (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 9. Warunki, jakie zdaniem nauczycieli powinien spełniać film, aby posiadał wartości edukacyjne – odpowiedzi dodatkowe

wysokie walory artystyczne (3), atrakcyjna tematyka (1), nauka przez zabawę (1), odniesienie do faktów i wydarzeń historycznych (1), podstawa do dyskusji (1)

Źródło: opracowanie własne

Więcej uwagi temu, jakie walory powinien mieć film określany mianem edukacyjnego, przypisują nauczyciele z dłuższym stażem oraz ci, którzy pracują w szkołach podstawowych. W podziale na miejscowość, w której respondenci uczą, uwagę zwraca przede wszystkim częstsze akcentowanie takich kwestii jak dostosowanie do

wieku i wrażliwości uczniów oraz stanowienie odpowiedzi na realne problemy uczniów wśród badanych z większych miejscowości.

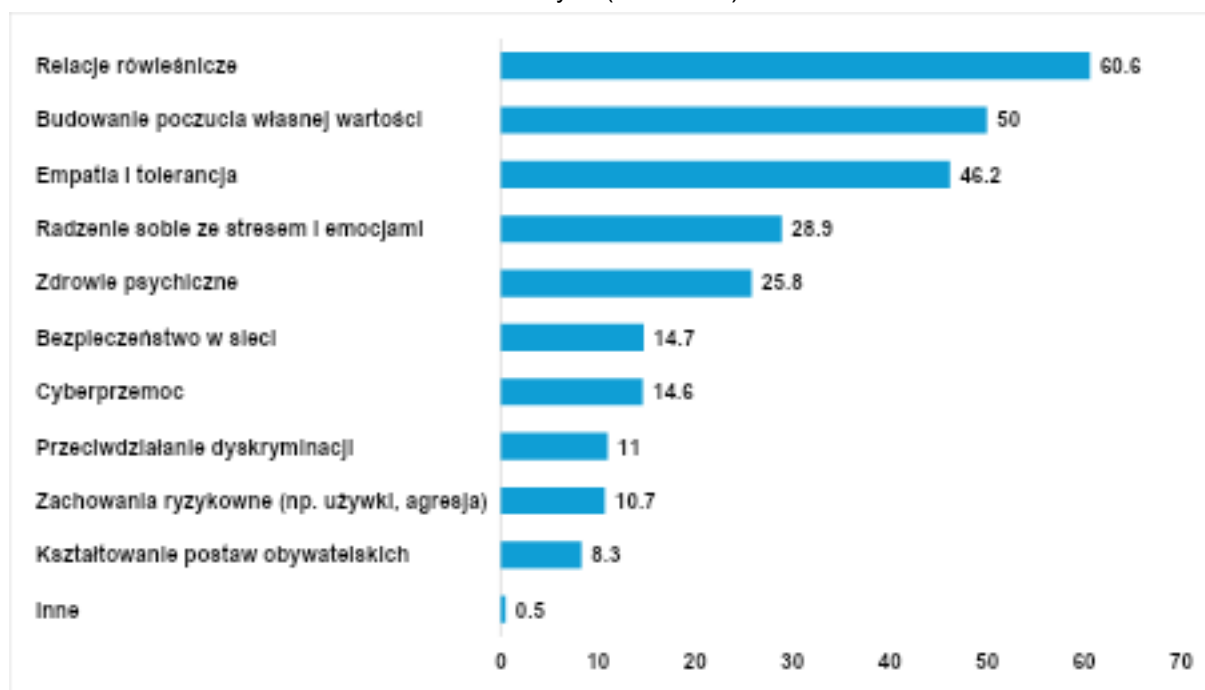
Tabela 20. Warunki, jakie zdaniem nauczycieli powinien spełniać film, aby posiadał wartości edukacyjne – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Poruszanie ważnych tematów społecznych i wychowawczych	86	85,6	75,4	87,1	88,8	87,4	86,6
Dostosowanie do wieku i wrażliwości uczniów	79,9	83,7	70,5	83,7	84,6	85,4	77,4
Stanowienie odpowiedzi na realne problemy uczniów	62	64,6	57,4	57,8	67,1	65,8	60,4
Zawieranie treści zgodnych z podstawą programową	30,4	29,8	27	28,9	31,6	31	26,6
Obecność materiałów dydaktycznych towarzyszących filmowi	28,3	28,7	27	28,5	29,1	29,2	26,6

Źródło: opracowanie własne

W ocenie nauczycieli istnieją przede wszystkim trzy obszary tematyczne, które warto poruszyć podczas pracy z filmem na zajęciach. Należą do nich: relacje rówieśnicze (60,6%), budowanie poczucia własnej wartości (50%) oraz empatia i tolerancja (46,2%). Jako istotne wskazywano także radzenie sobie ze stresem i emocjami (28,9%) oraz zdrowie psychiczne (25,8%). Pełne zestawienie odpowiedzi znajduje się na Wykresie 29³.

Wykres 29. Tematy, jakie zdaniem nauczycieli warto poruszyć podczas pracy z filmem na zajęciach szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

³ Każdy respondent mógł w tym pytaniu wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi.

Ramka 10. Tematy, jakie zdaniem nauczycieli warto poruszyć podczas pracy z filmem na zajęciach szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

wysokie walory artystyczne (3), atrakcyjna tematyka (1), nauka przez zabawę (1), odniesienie do faktów i wydarzeń historycznych (1), podstawa do dyskusji (1)

Źródło: opracowanie własne

W mniejszych miejscowościach nauczyciele częściej akcentują znaczenie podejmowanie w filmach problematyki relacji rówieśniczych, empatii i tolerancji, cyberprzemocy i zachowań ryzykownych. W większych ośrodkach wybór częściej pada m.in. na budowanie poczucia własnej wartości, radzenie sobie ze stresem i emocjami oraz przeciwdziałanie dyskryminacji. Najmłodszy stażem badani akcentują częściej kwestie zdrowia psychicznego i zachowań ryzykownych, podczas gdy najbardziej doświadczeni nauczyciele są bardziej skłonni akcentować znaczenie relacji rówieśniczych, empatii i tolerancji czy radzenia sobie ze stresem i emocjami. W szkole podstawowej ważniejsze są m.in. relacje rówieśnicze oraz empatia i tolerancja, podczas gdy w szkole średniej częściej akcentuje się znaczenie takich tematów jak zdrowie psychiczne, przeciwdziałanie dyskryminacji czy zachowania ryzykowne.

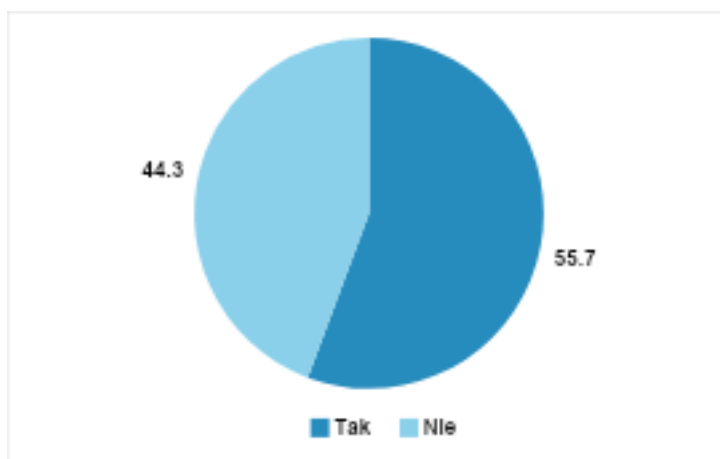
Tabela 21. Tematy, jakie zdaniem nauczycieli warto poruszyć podczas pracy z filmem na zajęciach szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Relacje rówieśnicze	61,9	59,2	49,6	62,7	63,4	67,3	51,3
Budowanie poczucia własnej wartości	48,9	51	45,1	51,7	50,9	49,9	51,7
Empatia i tolerancja	46,6	45,4	38,5	46,4	48,6	47,8	43,6
Radzenie sobie ze stresem i emocjami	28	30,1	21,3	28,1	31,6	28,4	27,9
Zdrowie psychiczne	25,1	26,6	27,9	23,6	25,9	24	30,4
Bezpieczeństwo w sieci	14,1	15,2	10,7	17,9	14,9	15,3	15,1
Cyberprzemoc	15,2	14	15,2	15,6	14,1	15,5	13,4
Przeciwdziałanie dyskryminacji	7,9	14,9	8,6	12,5	11,3	9,5	14,9
Zachowania ryzykowne (np. używki, agresja)	11,3	10	11,5	9,5	10,8	9,4	13,8
Kształtowanie postaw obywatelskich	7,9	8,8	7,4	7,2	8,9	7,7	9,8

Źródło: opracowanie własne

55,7% respondentów zadeklarowało, że brało udział w programach edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych. Takiego doświadczenia nie ma na swoim koncie 44,3% badanych.

Wykres 30. Branie udziału w programach edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Doświadczenie brania udziału w programach edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych częściej mają nauczyciele z większych miejscowości, z dłuższym stażem i pracujący w szkołach średnich.

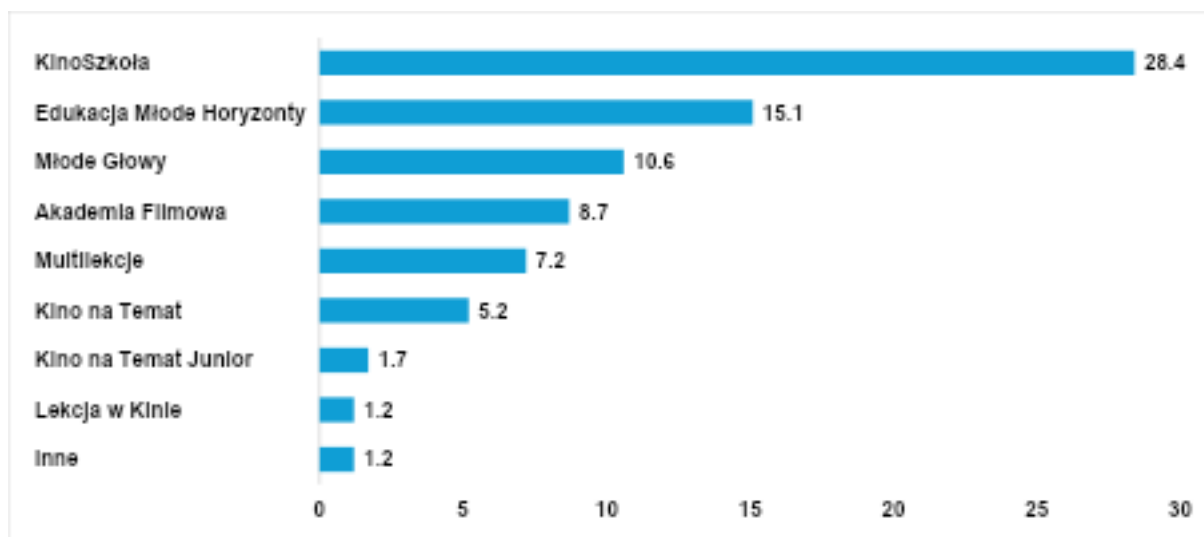
Tabela 22. Branie udziału w programach edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Branie udziału w programach edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych	47,5	56	48,7	51,4	59	53,6	55,9

Źródło: opracowanie własne

Nauczyciele relacjonują doświadczenia udziału w różnych programach edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych. Największy odsetek badanych deklaruje udział w programie KinoSzkoła (28,4%). 15,1% badanych uczestniczyło w programie Edukacja Młode Horyzonty, a 10,6% – w programie Młode Głowy. Wśród innych odpowiedzi najczęściej wskazywano na program Lekcje w Kinie – wyodrębniono tę odpowiedź do głównego katalogu (1,2%).

Wykres 31. Programy edukacyjne związane z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Badani wskazują też na inne programy, w których brali udział. Relacjonują przy tym nie tyle same programy edukacyjne, co raczej doświadczenia działań projektowych zorientowanych wokół tematyki filmowej. Mimo różnorodnego charakteru udzielanych odpowiedzi pełen katalog dodatkowych wskazań został przedstawiony w Ramce 11.

Ramka 11. Programy edukacyjne związane z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

zajęcia w kinie (2), Akademia Bezpieczeństwa (1), Cisza, Kamera, Akcja – młodzieżowy kod filmowy (1), Festiwal KINOLUB (1), FilMOTEKA Szkolna (1), LET'S DOC Festiwal Filmów Dokumentalnych dla Młodej Widowni (1), Objazdowy Festiwal Filmowy „WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie” (1), program edukacji filmowej w instytucji kultury (1), program organizowany przez podmiot zewnętrzny (1), program realizowany przez Gdyńską Szkołę Filmową (1), program realizowany we współpracy z bankiem (1), przegląd filmowy AFF-Era (1), Tu Kino (1)

Źródło: opracowanie własne

Udział w programach edukacyjnych, które są związane z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych, jest częściej doświadczeniem nauczycieli w większych miastach. Wyjątkiem jest program Młode Głowy. Intensywniejsze doświadczenia mają też na koncie nauczyciele z dłuższym stażem zawodowym. W odniesieniu do etapu nauczania wybory respondentów są różne w zależności od konkretnego programu.

Tabela 23. Programy edukacyjne związane z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

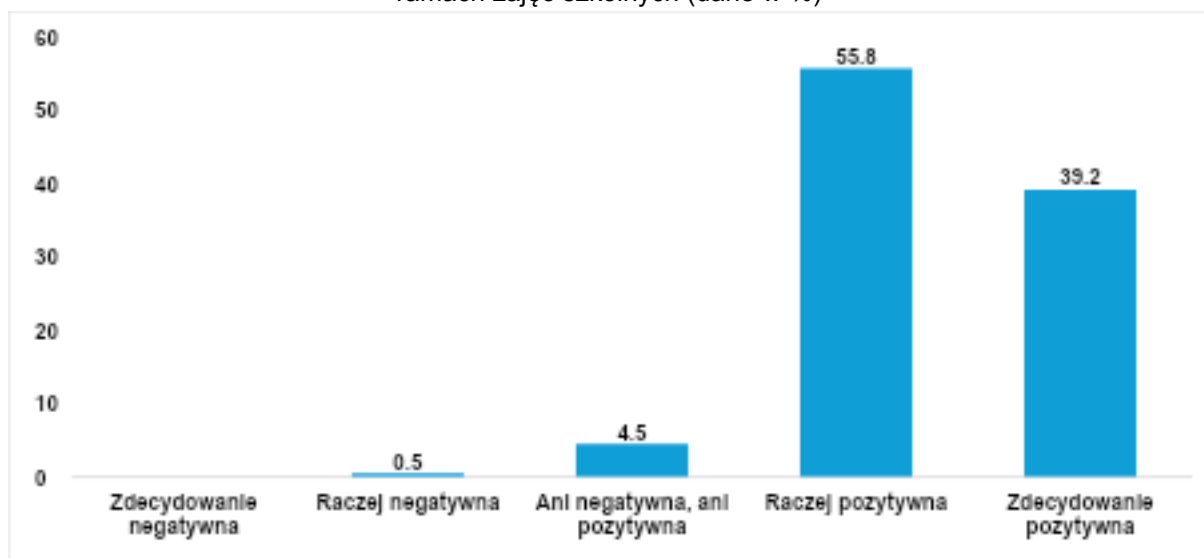
Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
KinoSzkoła	26	31,3	23	26,6	30,8	28,1	27,9
Edukacja Młode Horyzonty	11	20,1	10,2	18,3	15,5	12,6	19,1

Młode Głowy	<u>11,5</u>	9,3	9,8	<u>12,9</u>	10	<u>12</u>	9,8
Akademia Filmowa	6,6	<u>11,2</u>	4,1	5,7	<u>11,2</u>	7,4	<u>10,4</u>
Multilekcje	6,6	<u>7,9</u>	4,1	4,2	<u>9,2</u>	<u>8</u>	6,8
Kino na Temat	4,2	<u>6,5</u>	3,7	3,4	<u>6,3</u>	<u>5,6</u>	5,1
Kino na Temat Junior	1,3	<u>2,1</u>	1,6	1,1	<u>1,8</u>	<u>2,5</u>	0,4
Lekcja w Kinie	0,9	<u>1,6</u>	<u>2</u>	0,8	1,1	1,2	<u>1,3</u>

Źródło: opracowanie własne

Ogólna ocena programu lub programów edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych jest wysoka. 55,8% ocenia swoje doświadczenia udziału w programie lub programach raczej pozytywnie, natomiast 39,2% – zdecydowanie pozytywnie. Negatywną opinię wyraziło jedynie 0,5% badanych. Przypisując poszczególnym kategoriom na skali wartości liczbowe od 1 („zdecydowanie negatywna”) do 5 („zdecydowanie pozytywna”), wskaźnik średni wynosi 4,34.

Wykres 32. Programy edukacyjne związane z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Oceny programów edukacyjnych, w jakich biorą udział nauczyciele, nie różnią się w sposób znaczący ze względu na czynniki różnicujące. Nieco lepsze oceny formułują nauczyciele z większych miast, z dłuższym stażem pracy, pracujący z dziećmi w szkołach podstawowych.

Tabela 24. Programy edukacyjne związane z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (średnie na skali 1-5)

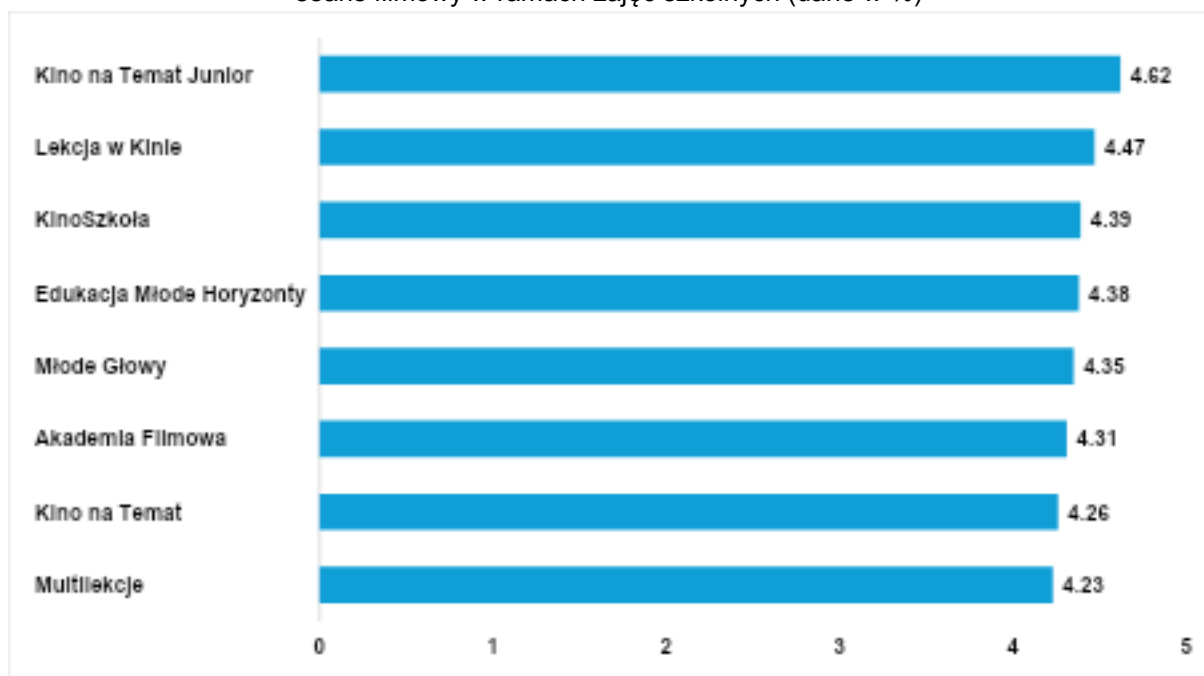
Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Wartość średnia wskaźnika	4,33	4,35	4,3	4,27	4,37	4,37	4,27

Źródło: opracowanie własne

Na Wykresie 33 przedstawiono średnią ocen programów edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych. Wszystkie programy oceniane są pozytywnie, przy czym najlepsze oceny badani wystawiają programom Kino Na Temat Junior (4,62), Lekcja w Kinie (4,47) oraz KinoSzkoła (4,39).

Analizując wyniki średnie, należy jednak mieć na względzie dwa ograniczenia metodologiczne. Po pierwsze, liczba osób, które mają doświadczenia korzystania z poszczególnych programów, jest różna. Niewielka próba może negatywnie wpływać na wiarygodność pomiaru. Po drugie, w pytaniu znajdowała się instrukcja, wskazująca, że każdy respondent ma dokonać ogólnej oceny wszystkich programów, jeśli brał udział w więcej niż jednym. Alternatywny pomiar zakładałby wybór do analizy wyłącznie osób, które brały udział tylko w danym programie, co również jednak mogłoby wpłynąć na uzyskane wyniki.

Wykres 33. Średnia ocen programów edukacyjnych związanych z wyjściem z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

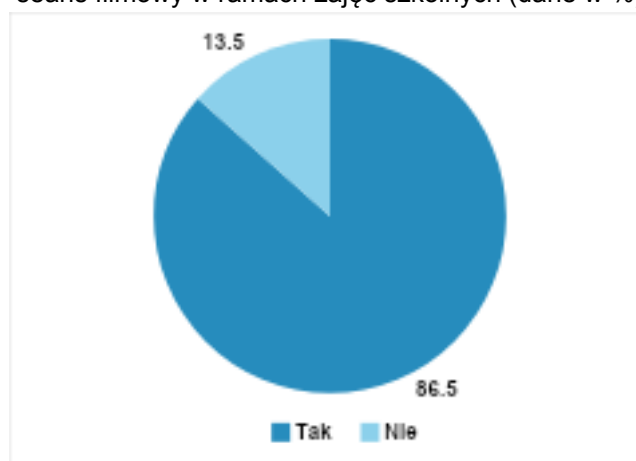

Źródło: opracowanie własne

Nauczyciel w edukacji filmowej

Zdaniem 86,5% badanych istnieją czynniki, które motywują ich do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych. Przeciwnego zdania jest 13,5% respondentów.

Wykres 34. Istnienie czynników motywujących do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Czynniki różnicujące w bardzo niewielkim stopniu wpływają na specyfikę udzielanych odpowiedzi w odniesieniu do kwestii czynników motywujących do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych. Nieznacznie częściej takie uwarunkowania dostrzegają nauczyciele ze szkół podstawowych.

Tabela 25. Istnienie czynników motywujących do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Istnienie czynników motywujących do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych	<u>86,7</u>	86,1	85,8	85,8	<u>86,9</u>	<u>87,3</u>	85,2

Źródło: opracowanie własne

Można wyróżnić szeroką gamę czynników, które motywują nauczycieli do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych. Największe znaczenie ma przekonanie, że film jest pretekstem do rozmowy na ważny temat wychowawczy. Taką opinię wyraziło 59,9% badanych. Istotne są jednak również inne czynniki, przede wszystkim: okazja do integracji klasy (49,3%), chęć rozwijania kompetencji społecznych i emocjonalnych uczniów (48,1%), potrzeba urozmaicenia zajęć szkolnych (44,4%) oraz chęć wzbogacenia programu nauczania (40,5%). Pełna lista czynników zaprezentowana jest na Wykresie 35.

Wykres 35. Czynniki, które motywują nauczycieli do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 12. Czynniki, które motywują nauczycieli do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

ekranizacje lektur szkolnych (1), przerwa od prowadzenia lekcji w tradycyjnej formule (1)

Źródło: opracowanie własne

W mniejszych miejscowościach czynnikami, które w większym stopniu motywują nauczycieli do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych, są m.in. okazja do integracji klasy i potrzeba urozmaicenia zajęć szkolnych. W 7 na 10 przypadkach wyższy poziom motywacji odnotowuje się w grupie nauczycieli z większych miejscowości. Dotyczy to np. traktowania filmu jako pretekstu do rozmowy na ważne tematy wychowawcze czy chęci rozwijania kompetencji społecznych i emocjonalnych uczniów. Silniejszą motywację wykazują też nauczyciele z dłuższym stażem zawodowym. Wyjątkiem jest wsparcie lub sugestie ze strony dyrekcji szkoły, co w większym stopniu motywuje nauczycieli z krótkim stażem. Motywatory są też bardziej wyraźnie zauważalne w grupie pedagogów pracujących z dziećmi w szkołach podstawowych – prawidłowość ta dotyczy 8 z 10 kategorii.

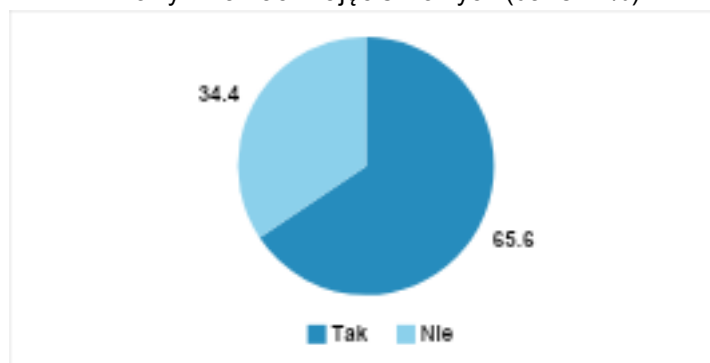
Tabela 26. Czynniki, które motywują nauczycieli do brania udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Film jako pretekst do rozmowy na ważny temat wychowawczy	57,4	62,7	48,8	55,5	65	61,4	60,2
Okazja do integracji klasy	51,1	46,9	42,6	47,1	52,1	52,8	44,5
Chęć rozwijania kompetencji społecznych i emocjonalnych uczniów	46,3	50,1	38,9	42,6	52,9	50	46,6
Potrzeba urozmaicenia zajęć szkolnych	45,3	43,4	38,9	46,4	45,4	46	43,6
Chęć wzbogacenia programu nauczania	40,3	40,5	39,3	45,6	39,1	40,7	41,7
Odpowiednie propozycje filmowe o wartościach edukacyjnych	28,4	31,9	20,9	32,7	32	30,4	28,1
Gotowa oferta edukacyjna (np. scenariusze, karty pracy)	14,9	14,5	10,7	15,6	15,7	15,2	14,7
Zachęta ze strony uczniów	8,2	11,2	6,1	10,3	10,4	9,5	9,4
Tradycja klasowa / szkolna	5,1	7,5	4,5	7,2	6,4	7,2	4,7
Wsparcie lub sugestia ze strony dyrekcji szkoły	2,3	2,6	4,1	2,3	2	2,2	3,2

Źródło: opracowanie własne

Poza pytaniem o czynniki motywujące do organizacji wyjść z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych, respondenci pytani byli o to, czy dostrzegają czynniki, które im to utrudniają. Takiego zdania jest 65,6% nauczycieli. Odmienną opinię wyraziło 34,4% osób.

Wykres 36. Istnienie czynników utrudniających branie udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Czynniki utrudniające udział w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych wyraźnie częściej dostrzegają nauczyciele z mniejszych miejscowości oraz ci, którzy pracują w szkołach średnich. Nieznacznie częściej jest to też doświadczenie respondentów z długim stażem.

Tabela 27. Istnienie czynników utrudniających udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Istnienie czynników utrudniających branie udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych	70,6	59,5	64	64,4	66,4	62,8	72,1

Źródło: opracowanie własne

Wśród czynników, które respondenci wskazują jako utrudniające im branie udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych, najczęściej występują koszty związane z wyjściem, np. bilety i transport (33,2%), brak czasu w planie zajęć i przeciążenie programem (32,9%) oraz trudności organizacyjne (np. zgody rodziców czy kwestie logistyczne) (29,6%). Pełne zestawienie czynników przedstawione jest na Wykresie 37.

Wykres 37. Czynniki, które utrudniają nauczycielom branie udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 13. Czynniki, które utrudniają nauczycielom branie udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – odpowiedzi dodatkowe

niepełnosprawność uczniów (3), niewłaściwe zachowanie uczniów w kinie (3), niepełnienie funkcji wychowawcy klasy (2)

Źródło: opracowanie własne

Analizując czynniki, które utrudniają nauczycielom branie udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych, w podziale na zmienne różnicujące, wyraźnie widać, że więcej trudności wiąże się z pracą w szkole średniej. Poza kosztami wyjścia, które jako bardziej problematyczne definiują nauczyciele ze szkół podstawowych, w 9 na 10 kategorii wyższe odsetki odnotowuje się w przypadku organizacji wyjść dla młodzieży. Uwagę zwraca także fakt, że wszystkie najważniejsze bariery są doświadczane częściej przez nauczycieli z

mniejszych miejscowości. Staż pracy w niejednorodny sposób warunkuje ocenę skali problematyczności czynników utrudniających organizację wyjść z uczniami do kina.

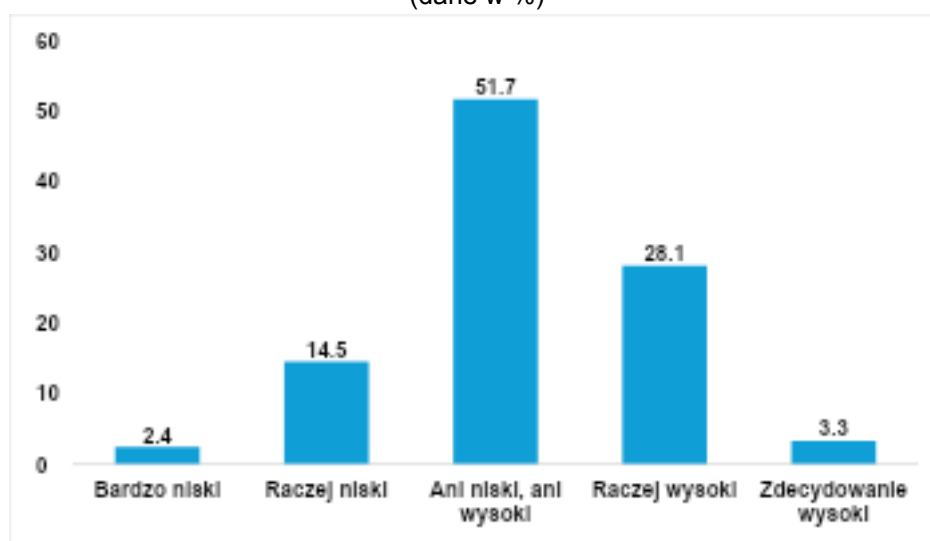
Tabela 28. Czynniki, które utrudniają nauczycielom branie udziału w wyjściu z uczniami do kina na seans filmowy w ramach zajęć szkolnych – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Koszty wyjścia (np. bilety, transport)	41	23,6	27,9	33,1	35	35,1	32,8
Brak czasu w planie zajęć / przeciążenie programem	31,7	34,2	27	31,2	35,4	30,2	40,4
Trudności organizacyjne (np. zgody rodziców, kwestie logistyczne)	33,9	24,2	25,4	33,1	29,7	30,1	31,9
Brak odpowiednich propozycji filmowych o walorach edukacyjnych	17,9	13,7	18	17,9	14,9	16,5	18,9
Brak wsparcia ze strony dyrekcji szkoły lub innych nauczycieli	6,8	8,9	4,9	7,2	8,9	5,6	11,9
Niski poziom frekwencji / brak zainteresowania uczniów	6,2	7,2	5,3	8	6,6	4,5	11,9
Obawy o bezpieczeństwo uczniów poza terenem szkoły	5,1	7,2	4,9	6,5	6,2	6,2	6,8
Ograniczenia formalno-prawne (np. regulacje prawne, ubezpieczenia)	4,8	4,6	4,1	4,2	5	4,8	5,3
Brak materiałów dydaktycznych (np. scenariusze, karty pracy)	3,5	5,1	4,9	4,6	3,8	4	5,3
Negatywne doświadczenia z wcześniejszych wyjść	1,9	2,1	1,6	3,8	1,4	2,2	3,4

Źródło: opracowanie własne

Nauczyciele zostali poproszeni o dokonanie auto-oceny swojego poziomu wiedzy na temat edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole. Wśród deklaracji dominują wskazania na odpowiedź określającą własny poziom wiedzy jako przeciętny („ani niski, ani wysoki”). Taki wariant wybrało 51,7% badanych. 31,4% respondentów stoi na stanowisku, że ich poziom wiedzy w badanym obszarze jest wysoki, natomiast 16,9% twierdzi, że jest on niski. Przypisując poszczególnym kategoriom na skali wartości liczbowe od 1 („zdecydowanie negatywna”) do 5 („zdecydowanie pozytywna”), wskaźnik średni wynosi 3,15 – jest więc nieco wyższy od przeciętnej.

Wykres 38. Ocena swojego poziomu wiedzy na temat edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Wyższe poziomy auto-oceny w zakresie poziomu wiedzy na temat edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole odnotowuje się wśród nauczycieli pracujących w szkołach w większych miastach, o dłuższym stażu zawodowym oraz pracujących z młodzieżą w szkołach średnich.

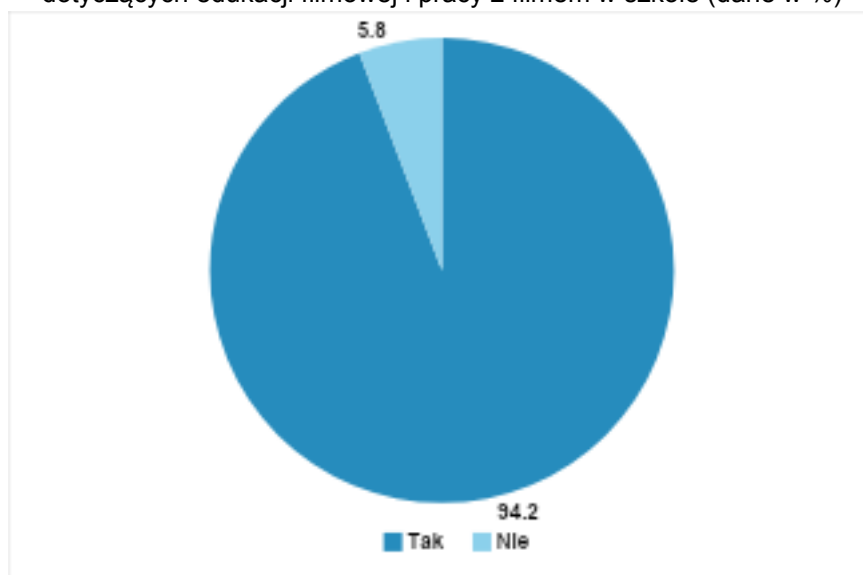
Tabela 29. Ocena swojego poziomu wiedzy na temat edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole – podział ze względu na czynniki różnicujące (średnie na skali 1-5)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Wartość średnia wskaźnika	3,08	3.24	3	3,11	3.22	3,14	3.19

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość osób, które wzięły udział w badaniu, wskazała, że byłaby zainteresowana udziałem w przyszłości w formach doskonalenia zawodowego dotyczących edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole. Takiej odpowiedzi udzieliło 94,2% respondentów. Odmienną opinię wyraziło 5,8% osób.

Wykres 39. Zainteresowanie udziałem w przyszłości w formach doskonalenia zawodowego dotyczących edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Poziom zainteresowania udziałem w przyszłości w formach doskonalenia zawodowego dotyczących edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole jest wysoki niezależnie od wpływu czynników różnicujących. Nieco większy poziom zainteresowania dostrzec można u nauczycieli pracujących w większych ośrodkach, o średnim stażu zawodowym oraz aktywnych w pracy w szkołach średnich. Różnice

między wariantami dla poszczególnych kategorii są jednak we wszystkich przypadkach niewielkie.

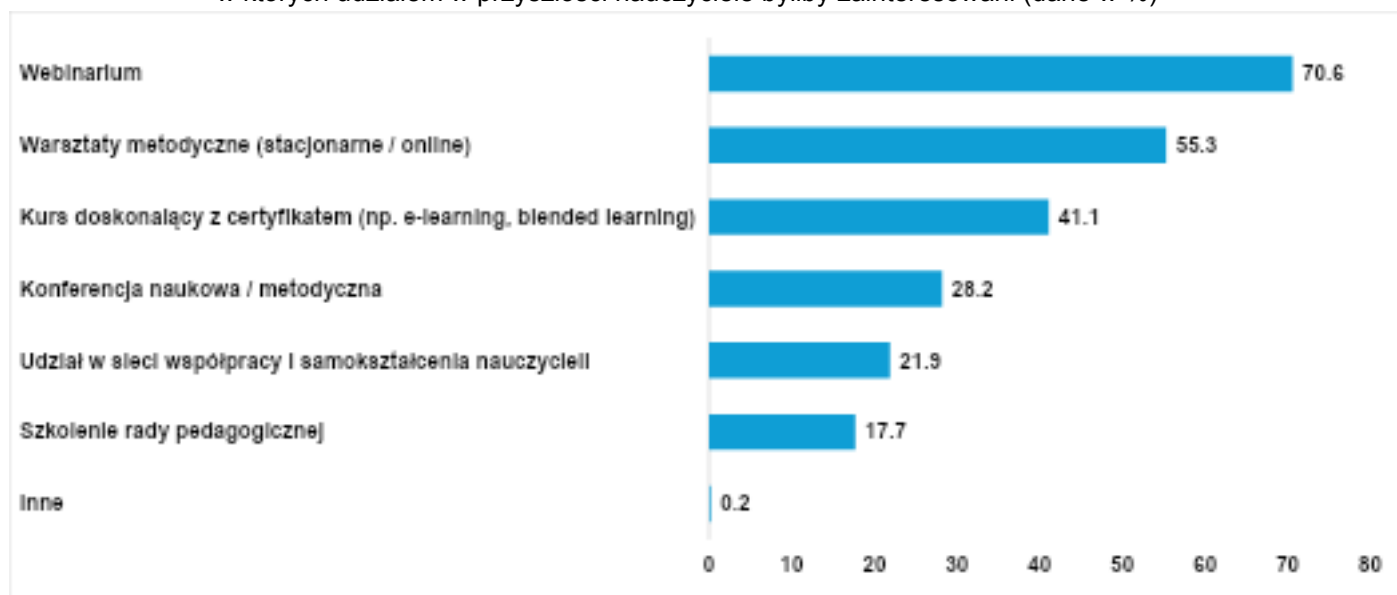
Tabela 30. Zainteresowanie udziałem w przyszłości w formach doskonalenia zawodowego dotyczących edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Zainteresowanie udziałem w przyszłości w formach doskonalenia zawodowego dotyczących edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole	93,4	95,3	93,9	95,4	93,9	94	95,3

Źródło: opracowanie własne

Formą doskonalenia zawodowego dotyczącą edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole, w której udziałem w przyszłości nauczyciele byłiby w największym stopniu zainteresowani, jest webinarium. Taką deklarację złożyło 70,6% badanych. Istotne zainteresowanie wyrażano też w odniesieniu do warsztatów metodycznych (stacjonarnych lub online) (55,3%) i kursów doskonalących z certyfikatami (41,1%). Relatywnie rzadziej wskazywano na konferencje naukowe i metodyczne (28,2%), udział w sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli (21,9%) oraz szkolenia rady pedagogicznej (17,7%).

Wykres 40. Formy doskonalenia zawodowego dotyczące edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole, w których udziałem w przyszłości nauczyciele byłiby zainteresowani (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Ramka 14. Formy doskonalenia zawodowego dotyczące edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole, w których udziałem w przyszłości nauczyciele byłiby zainteresowani – odpowiedzi dodatkowe

formy stacjonarne (2), zajęcia, które można by przeprowadzić z uczniami (1)

Źródło: opracowanie własne

Webinaria i szkolenia rady pedagogicznej są częściej wskazywane jako potencjalnie interesujące w grupie nauczycieli z mniejszych miejscowości. W przypadku pozostałych kategorii wyższe odsetki odnotowuje się wśród respondentów pracujących w większych miastach. Wyższy poziom zainteresowania wieloma formami doskonalenia zawodowego z obszaru edukacji filmowej i pracy z filmem przejawiają najmlodszy stażem badani. W części kategorii ich przewagi nad starszymi stażem nauczycielami są bardzo duże – np. w odniesieniu do kursów doskonalących wynoszą ponad 30 p.p. względem grupy najbardziej doświadczonych nauczycieli. Poza szkoleniami rady pedagogicznej inne formaty potencjalnego przyszłego doskonalenia zawodowego wskazuje się częściej wśród nauczycieli ze szkół średnich.

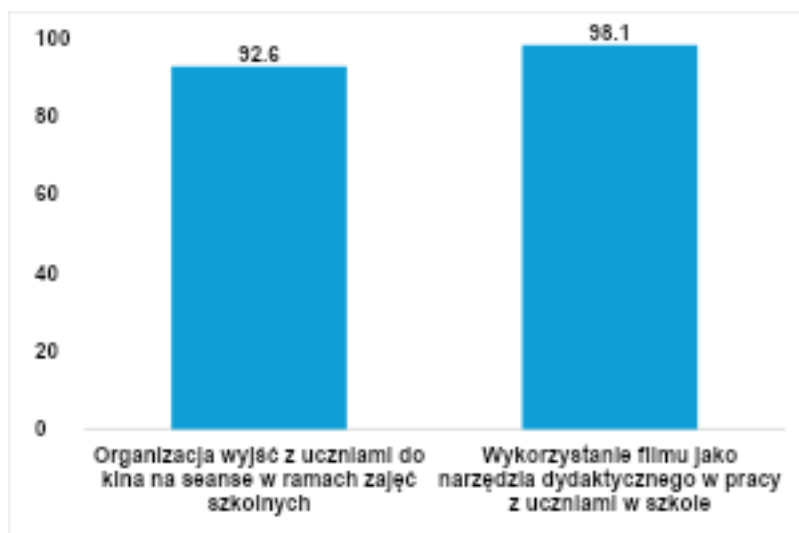
Tabela 31. Formy doskonalenia zawodowego dotyczące edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole, w których udziałem w przyszłości nauczyciele byliby zainteresowani – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Webinarium	71,4	69,5	68,4	70	71,6	69,6	71,7
Warsztaty metodyczne (stacjonarne / online)	52,7	58,3	63,5	58,9	51,4	54,5	58,7
Kurs doskonalący z certyfikatem (np. e-learning, blended learning)	40,4	41,9	63,1	44,9	32,8	39,1	44,5
Konferencja naukowa / metodyczna	24,4	32,4	28,7	24,3	29,3	26,3	30,6
Udział w sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli	21,4	22,4	28,7	24,7	18,7	21	21,3
Szkolenie rady pedagogicznej	17,9	17,2	28,3	20,9	13,2	18,4	14,9

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowana większość respondentów deklaruje, że w przyszłym roku szkolnym zamierza organizować wyjścia z uczniami do kina na seanse w ramach zajęć szkolnych (92,6%) oraz wykorzystywać film jako narzędzie dydaktyczne w pracy z uczniami w szkole (98,1%).

Wykres 41. Plany na przyszły rok szkolny: organizacja wyjść z uczniami do kina oraz wykorzystanie filmu jako narzędzia dydaktycznego w pracy w szkole (dane w %)

Źródło: opracowanie własne

Żaden z czynników różnicujących nie wpływa wyraźnie na deklarowaną skłonność badanych do organizacji wyjazdów z uczniami do kina oraz wykorzystanie filmu jako narzędzia dydaktycznego w pracy w szkole. W obu przypadkach widać jednak analogiczną tendencję – niewielkie przewagi wysokości odsetków odpowiedzi charakteryzują nauczycieli z mniejszych miejscowości, o długim stażu zawodowym i pracujących w szkołach podstawowych.

Tabela 32. Plany na przyszły rok szkolny: organizacja wyjazdów z uczniami do kina oraz wykorzystanie filmu jako narzędzia dydaktycznego w pracy w szkole – podział ze względu na czynniki różnicujące (dane w %)

Kategoria	Miejscowość		Staż pracy			Etap nauczania	
	<50 tys.	≥50 tys.	<10 lat	10-20 lat	>20 lat	Podstawowy	Średni
Organizacja wyjazdów z uczniami do kina na seanse w ramach zajęć szkolnych	<u>92,8</u>	92,3	87,7	92	<u>94,3</u>	<u>93,8</u>	92,6
Wykorzystanie filmu jako narzędzia dydaktycznego w pracy z uczniami w szkole	<u>98,3</u>	97,9	95,9	98,5	<u>98,7</u>	<u>98,7</u>	97,2

Źródło: opracowanie własne

Wnioski

1. Kina w strukturze instytucji kultury stanowią kluczowe miejsce organizacji wyjść do kina z uczniami w małych miejscowościach. Kina wielosalowe dominują w doświadczeniu organizacji wizyt w większych ośrodkach.
2. Średni czas dotarcia z uczniami do kina wynosi 27 minut. Średnio co dziesiąte wyjście do kina zajmuje nauczycielom powyżej 45 minut.
3. Wykorzystanie filmu jako materiału do pracy z uczniami stanowi istotny dodatek doświadczenia dydaktycznego badanych. Najczęściej korzysta się z możliwości wykorzystania filmu jako narzędzia pracy bezpośrednio na lekcji.
4. W minionym roku szkolnym do kina na seans filmowy z uczniami udało się ponad 8 na 10 badanych nauczycieli. Częściej takie doświadczenie na koncie mają nauczyciele w większych miastach, uczący w szkołach podstawowych.
5. Średnia liczba wyjść do kina na seans filmowy w minionym roku szkolnym przypadająca na 1 nauczyciela wyniosła 2,69. Wskaźnik jest wyższy w przypadku nauczycieli uczących w dużych miastach, z dużym doświadczeniem zawodowym.
6. Okazje, które są powodem organizacji wyjść do kina, to najczęściej Mikołajki, Dzień Chłopaka i Dzień Dziecka.
7. W wyjściu do kina najczęściej uczestniczy zazwyczaj cała klasa / grupa (z nielicznymi wyjątkami). Głównym powodem nieuczestniczenia jest niski poziom zainteresowania uczniów i trudności finansowe w rodzinie.
8. W 3/4 przypadków decyzję o wyborze filmu oglądanego przez uczniów w kinie podejmuje nauczyciel. Na decyzję o wyborze filmu silnie wpływają też propozycje ze strony instytucji kultury oraz recenzje i opisy filmów.
9. Ponad 3/4 nauczycieli zawsze sprawdza informacje o filmie przed wyjściem z uczniami do kina na film. Przed wyjściem nauczyciele najchętniej czytają recenzje, oglądają zwiastuny i zapoznają się z tematyką filmu.
10. W ocenie nauczycieli prawie 9 na 10 uczniów przejawia chęć uczestnictwa w wyjściach do kina. Wyższy poziom zainteresowania i motywacji mają uczniowie w większych miastach i w szkołach podstawowych.
11. Skala korzystania nauczycieli z materiałów edukacyjnych do filmów jest umiarkowana. Relatywnie wysoki jest natomiast deklarowany poziom wiedzy o tym, gdzie szukać interesujących materiałów edukacyjnych.
12. Zdaniem nauczycieli film o wysokich walorach edukacyjnych przede wszystkim porusza ważne tematy społeczno-wychowawcze, jest dostosowany do wieku i wrażliwości uczniów oraz stanowi odpowiedź na ich realne problemy.
13. Nieco ponad połowa nauczycieli brała wcześniej udział w programach edukacji filmowej. To doświadczenie częściej mają nauczyciele z większych ośrodków i z dłuższym stażem zawodowym.
14. Ocena programów edukacji filmowej jest dobra lub bardzo dobra.

15. Głównymi motywatorami do brania udziału w wyjściach z uczniami do kina są przekonanie, że film stanowi pretekst do rozmowy na ważne tematy wychowawcze, okazja do integracji klasy oraz chęć rozwijania kompetencji uczniów.
16. Największymi utrudnieniami w organizacji wyjść do kina są zbyt wysokie koszty, brak czasu w planie zajęć oraz trudności organizacyjno-logistyczne.
17. Auto-ocena nauczycieli pod kątem poziomu wiedzy na temat edukacji filmowej i pracy z filmem w szkole jest nieco wyższa niż przeciętna. Nauczyciele są zainteresowani przede wszystkim udziałem w webinarjach i warsztatach metodycznych.
18. Zdecydowana większość badanych nauczycieli chce w przyszłym roku organizować wyjścia do kin z uczniami i wykorzystywać film jako narzędzie dydaktyczne w pracy z uczniami w szkole.

Rekomendacje

1. Rozszerzyć geograficzny zasięg oferty edukacyjnej, zwłaszcza poprzez współpracę z lokalnymi instytucjami kultury w mniejszych miastach i na wsiach.
2. Ułatwić dostęp do materiałów dydaktycznych. Materiały powinny być opatrzone gotowymi kartami pracy, scenariuszami zajęć i wskazówkami metodycznymi.
3. Utrzymywać bezpośredni kontakt z nauczycielami (np. newsletter, sieć koordynatorów edukacji filmowej, stała komunikacja z opiekunami grup).
4. Organizować szkolenia dla nauczycieli dotyczące metod pracy z filmem, interpretacji treści i planowania działań wychowawczych wokół kina.
5. Współpracować z samorządami w celu włączenia edukacji filmowej do strategii lokalnej edukacji kulturalnej i zapewnienia stałego finansowania transportu uczniów.
6. Tworzyć programy partnerskie między szkołami i kinami, z ofertą abonamentową lub cyklami tematycznymi.
7. Budować trwałe partnerstwa z dystrybutorami filmowymi i instytucjami kultury w celu sprawniejszej organizacji oferty z zakresu edukacji filmowej.
8. Utrwalać wizerunek kina jako bezpiecznej przestrzeni edukacyjnej. Należy wspierać nauczycieli w zakresie opieki i bezpieczeństwa grup podczas seansów.
9. Uwzględnić specyfikę pracy w szkołach specjalnych, szpitalnych i świetlicach, oferując dedykowane, uproszczone pakiety materiałów.
10. Monitorować potrzeby szkół poprzez okresowe analizy, tak aby elastycznie dostosowywać program edukacji filmowej do realnych możliwości organizacyjnych nauczycieli.